

Hibiscus - Rosa sinensis.

Parkinsonia aculeata. Syst. 288.

DISSERTATIO BOTANICA DE SIDA,

ET DE QUIBUSDAM PLANTIS QUÆ CUM ILLA AFFINITATEM HABENT.

AUCTORE ANTONIO JOSEPHO CAVANILLES HISPANO-VALENTINO.

PARISIIS,

APUD FRANCISCUM AMB. DIDOT.

M. DCC. LXXXV.

CUM APPROBATIONE ET PRIVILEGIO REGIÆ SCIENTIARUM ACADEMIÆ.

Hibiscus - Manihot? hojà como higuera infernal.

Ayenia pusilla. $1\frac{1}{2}$ p.. umbela de umbelulas

Nepeta virginica. tallo □^{do} como Escrofularia.

Sapindus - Saponaria? Hojas pina-das costilla alada.

DISSERTATIO BOTANICA.

DE SIDA,

Et de quibusdam plantis, quae cum illa affinitatem habent.

INTRODUCTIO.

Nihil ad phyſicas diſciplinas promovendas utilius, magiſque neceſſarium quam accuratæ obſervationes; quibus ſuffulta recta ratio primum experientiam tum ſcientiam comparat. Id præſertim in botanica uſu venit. Numquam certe ad iſtam perfectionem deducta eſſet hujuſmodi ſcientia; quin potius confuſa etiamnum & inordinata compages exſiſteret, niſi recta ratio obſervationes & experientiam in auxilium vocaſſet. Hac via Cl. Tournefortius botanicam ornavit, immo creavit & evexit ad ſcientiæ dignitatem. Linnæus deinde Tournefortii inventis excitatus, ejuſque erroribus cautior, methodum excogitavit à plantarum ſexu mutuatam, quæ & ſingulare auctoris ingenium prodit, & ſcientiam ſolidiſſimis firmat fundamentis atque principiis, quibus ſtudioſi tuto ac brevi tempore in illius abdita penetrare poſſint.

Dici non poteſt quantum his, & aliis bene multis noſtri ſæculi botanicis debeatur, ſive inventa ſpectemus, ſive methodos; ceterum & has perpoliri, novaque luce perfundi poſſe, & illorum numerum inſigniter augeri, ultro fatebuntur quotquot botanicam vel à limine ſalutaverint. Siquidem vaſtiſſimum Floræ regnum eſt, novæque in dies plantæ deteguntur, tum peregrinantium ſolerti cura, tum etiam domi, quarum fructificatio & facies a cognitis diſcrepant. Quocirca neceſſe eſt in id incumbere totis viribus ut genera & ſpecies compleantur, ordinentur atque illuſtrentur.

Mihi vero de his interdum cogitanti venit in mentem ad eam claſſem conatus vertere, in qua filamenta ſunt baſi in unum corpus coalita (quæque hac de cauſa monadelphia nominatur) & primum ad Sidas. Videbam enim hocce genus multitudine ſpecierum in dies augeri, nullumque jam limitem præfinitum, quin plures ſtirpes, fructu diverſæ, ad ipſum referri poſſent; unde confuſio, aut faſtidium ſaltem oriretur. Hac ergo de cauſa quotquót licuit ſpecies vivas (1) iterum iterumque examinavi; fructificationis partes omnes prolixe obſervans, ſimilitudinem, proportionem, differentias qua potui ſollertia detexi: herbaria dehinc luſtravi ſelectiſſima D. D. de Juſſieu & Thouin, quorum in me benevolentiam & humanitatem nec laudare ſatis potero, nec unquam obliviſcar.

(1) Viginti-ſex vidi.

Hæc omnia initio faciebam plantarum amore atque dulcedine ductus, in privatos dumtaxat uſus : verumtamen tot ibi ſpecies novas atque pulcherrimas ; tot obſervationes Joſephi de Juſſieu, Commerſonis, Aubletii, aliorumque inveni nondum editas, ut operæ pretium facturum me exiſtimaverim, ſi eas cum orbe litterario communicarem.

Dum autem nova quædam lectoribus offero, peto ab illis viciſſim, ut ſi quid minus rectum, aut inconditum reperiant, condonare dignentur mihi prima vice in Floræ campum prodeunti. Si enim à Linnæi doctrina diſcedo in aſſignando ſidis charactere, obſervationibus innixus & coactus feci ut claritati conſulerem & veritati. Ille enim à calyce dumtaxat (1) monadelphiæ genera petenda judicavit : ego vero quamquam calycem cæteraſque fructificationis partes magni facio, à fructu potiſſimum duco characterem eſſentialem, tam ſidis, quam reliquis de quibus hic agam. Linnæus 21 ſpecies vidit, plures ego quam octoginta : Quid ille feciſſet, ſi has omnes oculis luſtraſſet, neſcio ; illud probe ſcio, tantum philoſophum ægre tuliſſe, ſi, vel in ipſius obſequium, quæ veriora, aut probabiliora videntur, quiſquam ſilentio premeret.

Sed videre mihi videor, dum hæc ſcribo, nonnullos, qui ſtomachari incipiunt, ubi primum audiunt quidquam, quod a Magiſtrorum dictis, vel minimum diſcedat. Scio equidem genera & ſpecies non pro lubito, ſed certa, conſtantique ratione conſtituenda, ut ſtudium utiliter, tute, ac breviter conficiatur. At nihil firmius, nihil certius erit unquam eo, quod ſtabiliatur natura ipſa dirigente, characteres non arbitrarios, ſed naturales ab ipſa mutuando, utpote quæ conſtans ſemper eſt in operandi modo. Characteris nomine nihil aliud intelligo, quam notam illam ſingularem, aut notarum congeriem, quæ ſemper & uniformi modo reperiuntur in quarumdam plantarum fructificatione ; quæque baſis ſunt atque fundamentum generis. Neque enim exſiſtet umquam genus rite conſtructum, niſi accurata ſpecierum omnium, ſi fieri poteſt, præcedat inveſtigatio, ut character ipſis communis & conſtans eruatur. Illæ omnes, etiamſi à ſe invicem diſtinguantur differentiis ſpecificis, convenire tamen debent in quibuſdam rebus, ut ad idem genus reducantur ; aliter enim arbitraria, confuſa, & inutilis eſſet nomenclatura & diviſio.

Si qua obſervantur genera minus accurata, dicam melius impropria, id inde provenire arbitror, quod perpaucas, certe non omnes ſpecies auctor viderit, quum ea conſtituit ; quæ ſi hucuſque cum plauſu recepta ſunt, nunc tamen tot inſpectis ſpeciebus, reformari debent. Scientiis omnibus ſuæ ſunt, ut ita dicam, ætates, infantia, adoleſcentia, virilitas, perfectio ; at non eſt præfinita temporis duratio, nec ad ſummum perfectionis faſtigium illæ unquam pervenient, qui ſunt humanæ cognitionis fines ; verum eo perfectiores ſint neceſſe eſt, quo plures accumulentur obſervationes, majorque fuerit noſtrarum cognitionum acervus.

Botanicam quod attinet, permulta hodieque in deſideratis eſſe, vel ſidarum exemplo evincetur. Sane ſi numerus ſpecierum quas nunc offero, cum illis conferatur, quas Clar. Linnæus deſcripſit, invenietur quam proxime ut quatuor

---

(1) Nos genera (monadelphiæ) diſtinguimus à calyce, qui magni momenti eſt, & limites abſolutos ponit. *Linn. Genera plant. in obſerv. ad claſſem 16, editionis Francofurti ad Mœnum*, 1778.

ad unum : si observationes nostræ cum hucusque editis; nonnihil novi, ni fallor deprehendetur; staminum nempe situs, seminum numerus, pedunculorum genicula, proportio denique inter corollæ figuram & capsularum semina. Sidarum characterem essentialem posui in capsularum & staminum situ, calycisque simplicitate; quum nihil aliud in illis constans repererim atque perpetuum. Plantas omnes sidæ similes, quæ tamen charactere isto destituuntur ad opusculi calcem reieci, diversis nominibus insignitas. Quod si quis novitate nominum offendatur, illud animadvertat, haud aliter potuisse me quæ nova credidi explicare. Alii post me de botanica benemeriti aptiora invenient, & accuratius hæc omnia explicabunt.

Opusculum autem nostrum in duas partes divisum est. Prima sidas complectitur, altera vero stirpes sidis áffines, sed fructu ab eisdem differentes. Sidas omnes in tres divisi sectiones : harum prima illæ continentur, quarum fructus componitur ex capsulis monospermis; secunda reliquæ, quarum fructus continet capsulas polyspermas; tertia denique omnes quarum capsularum aut seminum numerum non vidi. Has rursum divisi in pentagyneas & polygyneas, quas tandem separavi in plures sectiunculas pro foliorum varia figura & proportione. Fere omnes demum sic delineavi in tredecim tabulis ad calcem adiectis, ut facile quisque possit & novas species videre, & has à iam cognitis separare atque distinguere. Veritati semper consulens, proportionem debitam observavi inter pedunculos & petiolos : stipulas, fructus, corollas, capsulas ad vivum qua potui diligentia depinxi, ita ut si meæ tabulæ non ceteras nitore superent, at nulli veritate cedant. Ad hæc, icones Dillenii, Rumphii, Plukenetii, Plumierii, Rhedii, aliorumque vidi, cum quibus meas plantas comparavi, ne aut nomina mutarem, quod vitium maximum esset, aut novas species sine causa multiplicarem. Singulis apposui descriptionem Linnæana methodo, cui præfixi synonima auctorum qui de illis tractarunt. In antecessum vero placuit, observationes biennio à me collectas præmittere. Quæ omnia num ad scientiæ profectum quidquam utilitatis afferant, sapientibus iudicandum relinquo.

OBSERVATIONES.

1. Sidæ omnes habent folia petiolata & alterna, quorum petioli utrimque stipulis ornantur (1) : harum varia est figura & directio.

2. Tot stylos in sidis observavi quot capsulas : quare harum numerus stylorum (2) numerum indicabit, & vicissim.

---

(1) Sidam Palmatam excipio, quæ stipulis caret.

(2) Quamquam frequenter assignetur sidis stylus simplex & multifidus; ego tamen tot vidi diversos, quot capsulas in omnibus fere speciebus : duas tantum reperi *Spinosam* & *Palmatam*, quibus stylus fuerit simplex ; & unam *Triquetam* scilicet, in qua stylorum fasciculus in unum corpus basi coalesceret, (tuncque capsularum numerus ejusdem styli divisionibus metitur). Cujus rei ut certior fierem plurimos legebam flores, quibus auferebam calycem, ut facilius interiora tentarem. Deinde corpus illud tubulosum, quod germen cingens in conum assurgit & terminatur staminibus, quodque in posterum *tubus* appellabitur, acu findebam ab infima parte usque ad apicem : tum caute ejusdem basim à placenta separabam, stylis supra germen remanentibus, quos enumerabam facillime : ac tandem germine horizontaliter secto, apparebant

3. Tubus, cui petala inhærent, terminatur ſtaminibus, nec ulla reperiuntur filamenta in illius ſuperficie conica. Hoc unum ſufficeret ad ſeparandas Sidas à Malvis, Malachris, Lavateris, Hibiſcis &c. quorum tubus & terminatur ſtaminibus, & plurima alia ſuſtinet in extima ſuperficie.

4. Petala quinque in ſidis omnibus baſi ſunt anguſtiora, atque ampliori tubi parti firmiter adhærent, ut unum idemque corpus cum ipſo efformare videantur. Quumque utraque decidunt fœcundato germine, unita perſeverant, tuncque pars infima apparet quinquecrenata.

5. Quum ſidarum fructus non ultra decem capſulas monoſpermas continet, tunc corollæ petala ita ſunt emarginata ut pars altera multo ſit longior ac ſæpiſſime acuta, altera vero & latior & brevior, (à quo nonnihil differt Sida *Palmata*); ſi vero plures quam decem capſulas monoſpermas contineat, aut capſulæ ſint polyſpermæ, petala tunc temporis erunt integra, crenata, aut aliter emarginata (1).

6. Capſulæ aut unicum dumtaxat ſemen continent aut tria: aliquando in polyſpermis duo, unum etiam licet rarius vidi in una aut altera ejuſdem fructus capſula.

7. Capſularum numerus fere ſemper impar, & numquam quinario minor: in monoſpermis ad decem extenditur, raro ad triginta (2): In polyſpermis variat à quinque uſque ad 30 & amplius.

8. In monoſpermis fructus eſt calyce minor ab eoque continetur quum non ultra decem capſulas fovet: Contrarium evenit polyſpermis (quamvis in Sida *Umbellata* fructus ſit paris cum calyce magnitudinis), & monoſpermis etiam, quarum fructus ex triginta fere capſulis componitur.

9. In floris pedunculo & prope calycem exſtat annulus, in pluribus incraſſatus, geniculi inſtar, in reliquis notatus obſcuriori & circulari linea. Quumque flores caſu aliquo ante fructus maturitatem decidunt, tunc annulus eſt ſeparationis limes, remanente pedunculo uſque ad ipſum annulum.

In hujus opuſculi decurſu pedunculum geniculatum, aut annulatum dicam, ut diverſitas notetur.

10. Plantarum omnium, quæ ſub ſidæ nomine demonſtrantur, fructus ad tres

---

apſulæ cum ſeminibus. Quæ omnia nudis oculis obſervari poterunt, quamquam commodius microſcopio.

Nemo eſt quem lateat, niſi plane hoſpes ſit in botanica, naturam quandoque ludere, partes aliquas fructificationis multiplicando, aut minuendo: neque prætermittendum, ſæpe ſæpius abortiri germina, tumque capſularum numerum minui, pelliculis remanentibus, quæ progreſſu temporis evaneſcunt.

(1) Fateor equidem hanc regulam non ita magno numero obſervationum inniti, ut pro generali & reciproca haberi poſſit inter corollæ ſtructuram & numerum capſularum atque ſeminum; verumtamen id ſemper obſervavi ubicumque vivas plantas reperi, quod jam pridem innuerat Rumphius lib. 10, cap. 32, Amb. ubi de *ſilagurio longifolio* diſſerit, & Dillenius in ſuo horto Elthamenſi ubicumque de malvindis eſt ſermo, quæ noſtræ ſunt ſidæ, quorum fructus ex capſulis monoſpermis componitur, quæ numerum denarium non prætergrediuntur. Conſulantur Commerſonis manuſc. ſapientiſſimis conferta obſervationibus apud D. Ant Lau. de Juſſieu.

(2) Tres dumtaxat agnoſco, *Multifidam* ſcilicet, *Occidentalem* & *Spicatam*, in quibus fructus componitur ex triginta quamproxime capſulis monoſpermis; idque notandum, corollam in eiſdem ad eam figura accedere, quam in polyſpermis obſervamus.

classes possunt quamoptime revocari. Aut enim componitur ex capsulis in orbem positis, quæ distinctæ, integræque conspiciuntur; aut in unica dumtaxat consistit capsula, suptus hemisphericа, superius plano-stellata, multiloculari, loculis monospermis; aut ex pluribus tandem constat capsulis, vel potius seminibus tunicatis in capitulum convexum conoglomeratis.

Hæc fructuum diversitas me coëgit ut tria genera ex his omnibus efformarem. Neque indulgerem sententiæ meæ, nisi prius ipse Linnæus exemplum dedisset, Malvas à Malopis separando, quod illis sint arilli verticillati, his vero conglomerati. Plurimùm etiam apud me valuit Equitis de Lamarck sententia in suo opere encyclopedico, in quo elaborando quantum solertiæ, criterii, ac laboris improbi impendat, norunt omnes, sed hi præsertim, qui ejus humanitate atque familiaritate fruuntur: ibi enim pro Sidarum charactere inter alia statuit plurium capsularum numerum in orbem dispositarum. Facies ulterius plantarum, annulorum defectus in plurimis, calycum figura, maximus denique sidarum numerus, poscebant ut ad diversa genera revocarentur. Tanto ergo & rationum & auctorum pondere hæc audeo, atque characteres inter alia ita dispono ut *Sidæ* character sit *Capsulæ quinque aut plures in orbem positæ:* Anodæ (1) *Capsula unica subtus hemispherica, superius plano-stellata, multilocularis, loculis monospermis:* Palauæ (2) *semina tunicata in capitulum conglomerata.*

Si quid novisti rectius istis,
Candidus imperti; si non, his utere mecum. Hor.

---

(1) Anodæ nomen datum fuit olim plantæ cuidam sidæ affini, teste Ioan. Burman. in Thesaur. Ceylanic. hac ergo de causa illud assumo, ut novum genus nominem plantarum quas appellavit Cl. Linnæus Sidam hastatam & cristatam.

(2) In honorem D. Antonii Palau & Verdera professoris botanici in Regio horto Matritensi, qui Philosophiam botanicam Linnæi in hispanum sermonem & transtulit & ornavit, nunc autem genera & species persequitur; cujus magni operis prodiit jam primum volumen, cui accedunt genera & species nuperrime repertæ, tum etiam & plantarum accurata descriptio & usus sive œconomicus sive officinalis.

PARS PRIOR.

SIDAS COMPLECTENS.

Character communis, Sidæ, Anodæ, Palauæ.

Calyx monophyllus, ſimplex, ſemiquinquefidus, perſiſtens.
Petala quinque, baſi connata, & imo ſtaminum tubo inſerta, ſenſim latiora.
Stamina, filamenta plurima baſi in tubum connata ſeu monadelpha, apice libera, ibique dumtaxat non in tubi ſuperficie exſiſtentia. Antheræ totidem, diſtinctæ, ſubrotundæ.
Germen orbiculatum: Styli plures, aut unicus multifidus: Stigmata capitata.
Capſulæ tot quot ſtyli aut ſtigmata, uniloculares: aut capſula unica multilocularis. Semina definita; quorum figura varia, ut plurimum ſubrotundo-acuta.
Caulis herbaceus aut fruteſcens, ramis alternis: folia alterna, petiolata, ſtipulacea.

Sidæ character proprius.

Calyx ſæpiſſime angulatus: germen ſtriatum: ſtyli plures, nonnumquam unicus multifidus: Capſulæ plures quam quatuor in orbem diſpoſitæ, uniloculares, mono aut triſpermæ, dehiſcendo ſæpius biroſtratæ.

Sidæ omnes ſunt exoticæ, unica *Abutilo* excepta: Sunt ut plurimum annuæ; delectantur in regionibus calidioribus Americæ, Africæ atque Indiæ orientalis; pereunt prima glacie; florentque menſibus Septembri & Octobri in noſtris hortis. Corollæ earum ſunt flaveſcentes aut ſulfureæ magis aut minus ſaturatæ; ſi ſidæ *Reflexa* & *Terminalis* excipiantur, quibus ſunt ſaturatæ coccineæ, aut purpuraſcentes; rubeſcunt vero in Sida *Flaveſcenti* & in *Capillari*.

SECTIO PRIMA.

CAPSULÆ MONOSPERMÆ.

§. I. *Capſulæ quinque.*

A. Foliorum longitudo latitudini æqualis, aut ipſa maior, non tamen dupla.

1. Sida pusilla. (Tab. 1, f. 4).
S. caule fruticoſo reclinato minimo: foliis elipticis dentatis glabris.
Caulis lignoſus, pilis minimis ſtellatis veſtitus, teres, vix tripolicaris.

Folia rotundato-eliptica, dentata, glabra. Stipulæ subulato-capilares, erectæ; parvæ.
Flores axillares, solitarii, pedunculati; pedunculis erectis, petiolo longioribus.
Calyx basi acutus, semiquinque fidus, laciniis lanceolatis.
Carolla flava.
Fructus intra calycem: capsulis muticis.
Habitat in Insula Mahe: observata à D. Commerson. Vidi siccam apud DD. de Jussieu & Thouin, qui mihi humanissime exemplar communicarunt.
Obs. *Variat quandoquoque foliis acutis, omnino similibus althææ pusillæ supinæ Pluk. Alm.* 14, *t.* 132, *fig.* 4, *quæ est melochia supina Linnæi.*

2. Sida plumosa. (Tab. XII, f. 4).
S. foliis ovatis dentatis retusis: floribus terminalibus glomeratis; foliolis longis linearibus longe ciliatis, cancellatis.
Caules plures ex eadem radice ramosi, semipedales, pilis adpressis vestiti.
Folia petiolata, ovata, supra dentata, retusa, subvillosa. Stipulæ capilares erectæ.
Flores in summitate caulis & ramulorum (10-12) glomerati, cincti corona foliorum, quæ sensim sunt angustiora, & interiora ita ciliata ut plumullas referant, flores obvallantia. Flosculi breviter pedunculati.
Calyx monophyllus, semiquinque-fidus, laciniis lanceolatis, ciliatis.
Corolla lutea.
Fructus intra calycem: capsulis muticis subrotundis.
Habitat in Brasilia: observata à D. Commerson. V. S. (1) *communicatam à D. Thouin.*

3. Sida veronicæ folia. *Lamarck.* (Tab. 1, f. 3).
S. caule hirto: foliis cordatis acutis inæqualiter dentatis: pedunculis longissimis suberectis pilosis.
Abutilon à feuilles de véronique. *Encyc. n°* 11.
Althæa minima surrecta, veronicæ villosis foliis è Maderaspatan. *Pluk.* t. 132, f. 3.
Caulis erectus, pilis hispidus.
Foliorum petioli sexties pedunculis breviores. Stipulæ patentes, subulatæ.
Flores solitarii, pedunculis geniculatis.
Calyx ut in Sida pusilla.
Corolla albescens.
Fructus intra calycem: capsulis birostratis.
Habitat in India Orientali. V. S. apud Equit. de Lamarck.

4. Sida repens. *Dombey.* (Tab. 1, f. 2).
S. Caule filiformi longo prostrato: foliis cordatis crenatis utrimque hispidis: pedunculis unifloris.

---

(1) Quum plantam vidi vivam, his litteris V. V. designo; quum vero siccam, sequentibus V.S.

Caulis hirſutus, ramoſus, teres, proſtratus, nec radicans.
Folia longe petiolata, acuta, nonnihil aſpera. Stipulæ ſubulatæ; patulæ.
Flores axillares, ſolitarii : pedunculis filiformibus, erectis, annulatis, unifloris.
Calyx pentagonus, ſemiquinquefidus; laciniis ciliatis.
Corolla lutea, ungue lineis purpureis notata.
Fructus intra calycem : capſulis muticis, & biroſtratis.
Habitat in Peru, & præſertim in umbroſis Limæ : ibi obſervavit hanc ſpeciem D. Joſephus de Juſſieu; hic D. Dombey. Floret menſe Junio.
Plantæ a dictis botanicis obſervatæ nonnihil differunt. Dombeya capſulas habet biroſtratas, non item altera : hæc calycis lacinias habet ciliatas, quod non convenit primæ. An ſpecie differant? dicant qui utraſque viderint.

5. SIDA HEDERÆFOLIA. (Tab. IX, f. 3).
S. caule nodoſo radicante : foliis cordatis obtuſe crenatis ſubhirſutis; capſularum corniculis erectis longis hamatis.
Malva hederæ terreſtris folio, & facie, capſulis bifurcatis. *Plum. ſpec. pag. 2, manuſc. lib. 2, t. 143.*
S. foliis cordatis obtuſis, caule repente, pedunculis unifloris capſulis ariſtatis. *Plum. apud Joan. Burm. t. 169, f. 3.*
Caulis tenuis, repens, ramoſus, nodoſus; ad nodos tenuiſſimis fibris radicans.
Folia longe petiolata, ſubrotundo-cordata, crenata, breviſſimis pilis hirſuta. Stipulæ....
Flores axillares, ſolitarii : pedunculis unifloris, petiolo quandoque longioribus.
Calyx quinquefidus; laciniis lanceolatis.
Corolla lutea.
Fructus calyce minor, acuminatus : capſulis biſulcis, biroſtratis : corniculis erectis, longis, hamatis.
Habitat in Inſula S. Dominici. Floret menſe Oct. Vidi in manuſc. Plum. quorum accuratam tranſlationem poſidet D. de Juſſieu.

6. SIDA RADICANS.
S. caule repente, ſurculis radicantibus : foliis cordato-acutis piloſis dentatis; dentibus in ſetam terminatis.
Nela-Vaga *Rheed. hort. Mal. t. 10, p. 137, fig. 79.*
Caulis repens, pilis albicans, ſurculis rotundis circumquaque diffuſis, radiculis affixis.
Folia cordata, mollia, piloſa, dentata : dentibus magnis in ſetam terminatis. Stipulæ....
Flores parvi, ſolitarii; pedunculis petiolo longioribus.
Calyx quinquecuſpidatus.
Corolla venis candidis notata.
Germen ſubrotundum; tubus terminatus ſtaminibus croceis.
Capſulæ ſubrotundæ, muticæ.
Nullibi hanc ſpeciem vidi præterquam in horto Malab. Rheed. atque ſidis annumero quia calyx in ea ſimplex, ſtamina in ſummitate tubi, & capſulæ in orbem

orbem reperiuntur. Facies ulterius totius plantæ ſidarum eſt. Nihil auctor de ſtipulis dixit, neque Plumierius in præcedenti.

7. Sida morifolia. (Tab. I, fig. 1).

S. Foliis ſubrotundo-acutis cordatis lato-crenatis : crenulis acuminatis : pedunculis annulatis petiolo paulo majoribus : calycibus piloſis.

Althæa morifolia Indiæ Orientalis ad foliorum ſinus capitulis ſingularibus parvis. *Pluk. Alm.* 25 *Phyt. t.* 132, *f.* 5.

Caulis, teres, ramoſus, tenuis, bipedalis.

Folia piloſa. Stipulæ ſetaceæ, breves, patentes.

Flores axillares, ſolitarii : pedunculis erectis.

Calyx piloſus : laciniis acutis.

Corolla lutea.

Fructus globoſus intra calycem : capſulis parce biroſtratis.

Habitat in Inſula Franciæ. Obſervata à D. Commerſon. V. S. communicatam à D. Thouin.

Varietas exſtat apud D. de Juſſi, eui in qua folia ſunt magis rotunda, crenæque maiores.

8. Sida Bourbonica. (Tab. X, f. 2).

S. Caule erecto ramoſo hirto : foliis cordatis ſubrotundo acutis dentatis : floribus ſolitariis axillaribus; pedunculis petiolo paulò longioribus.

Caulis hirtus, ramoſus, bipedalis.

Folia petiolata, cordata, dentata, acuminata. Stipulæ . . . .

Flores ſolitarii, axillares, pedunculati, pedunculis petiolo longioribus.

Calyx ſemiquinque-fidus, denticulis acutis, baſi æqualibus.

Corolla lutea, petalis emarginatis, ungue anguſtiſſima.

Fructus intra calycem, ipſoque minor : capſulis quinque, roſtratis.

Habitat in Inſula Bourbon. Obſervata à D. Commerſon, qui & iconem dedit & deſcriptionem. Vidi delineatam apud D. de Juſſieu.

9. Sida Calycina. (T. VIII, f. 2).

S. Foliis cordatis crenatis : calyce magno quinque-partito : corollis magnis patentibus.

Caulis ut in præcedenti.

Folia inæqualiter crenata; petiolis folio minoribus. Stipulæ ſetaceæ, arcuato-erectæ.

Flores axillares ſolitarii : pedunculis geniculatis, petiolo duplo maioribus.

Calyx magnus : laciniis acutis profundius fiſſis quàm in congeneribus.

Corolla magna, lutea, patens.

Fructus intra calycem. Capſulis piriformibus, muticis.

Habitat in Inſula Bourbon. Obſervata à D. Commerſon. Vidi S. communicatam à D. Thouin.

10. Sida pilosa. (Tab. I, f. 8).

S. Caule piloſo ramoſo : foliis crenatis, inferioribus cordatis ſubrotundis parvis, reliquis cordato-ovatis : pedunculis longis geniculatis piloſis.

Tota plantula pilis eſt numeroſis hirta.

Caulis tenuis, ramoſus, bipedalis.

Folia ut nuperrimè dixi. Stipulæ subulatæ, parvæ, patentes.
Flores axillares, solitarii, ad latus ramuli.
Calyx parvus, globoso-pentagonus : laciniis apice acutis.
Corolla lutea.
Fructus intra calycem : capsulis birostratis.
Habitat in Insula S. Domin. Observata à D. Desportes. V. S. communicatam à D. de Jussieu.
Exstant & alia exemplaria in herbario misso à D. Mazure ex Insula S. Dom. quod asservatur apud D. de Jussieu, quæ glabra apparent : omnia tamen ad camdem speciem arbitror referenda.

11. Sida capillaris. (Tab. I, f. 7).
S. foliis cordato-oblongis tomentosis : pedunculis longissimis capillaribus : corollis minimis maculatis subreflexis.
An Sida atrosanguinea foliis cordatis, acutis serratis utrimque villosis, pedunculis unifloris solitariis capillaribus caule fruticoso? *Jacq. in litt. miss. V.; Icon. rar. apud D. Murray n°. 15, pag. 622, edit. 1784.*
Caulis fruticosus, tomentosus, bipedalis & ultra.
Folia superiora vix petiolata. Stipulæ setaceæ, erectæ.
Flores axillares, solitarii : pedunculis geniculatis.
Calyx globosus, parvus.
Corollæ petala quinque, saturatè lutea, parte infima nigricantia, reflexa: *Commers.*
Tubi pars superior villosa, longa, gracilis, staminibus terminata : Styli quinque rubri : stigmata capitata, villosa.
Fructus intra calycem : capsulis parce birostratis.
Habitat in Brasilia, observata à D. Commerson.
Hanc pulcherrimam plantam debeo amicitiæ D. Thouin, apud quem exstant alia exemplaria & apud D. de Jussieu. V. S.

12. Sida multicaulis. (Tab. I, f. 6).
S. caulibus tenuibus tomento canescentibus : foliis subrotundo-cordatis dentatis pulverulentis villosis.
Ex eadem radice plures caules prodeunt graciles, ramosi, bipedales.
Folia ut supra. Stipulæ capillares, breves, patentes.
Flores axillares, solitarii ad ramulorum latus ; pedunculis petiolo longioribus, geniculatis, à geniculo nutantes.
Calyx pentagonus, parvus.
Corolla lutescens.
Fructus calyce multò minor : capsulis parvis, muticis.
Habitat in Malabar. V. S. communicatam à D. de Jussieu.

13. Sida Javensis. (Tab. I, f. 5).
S. caule reclinato subglabro : foliis cordatis acutis sublobato-crenatis.
Ex eadem radice caules ramosi prodeunt pedales.
Folia distantia, cordata, crenata, acuminata, æqualis longitudinis ac latitudinis,

subglabra. Stipulæ capillares, minimæ, arcuato-erectæ.
Flores axillares, solitarii, pedunculis geniculatis, petiolo maioribus.
Calyx ut in S. pusilla.
Fructus subglobosus intra calycem : capsulis birostratis.
Habitat in Java : observata à D. Commers. communicata à D. Thouin. V. S.

14. Sida Triloba. (Tab. I, f. 11).
S. Foliis inferioribus cordato crenatis; superioribus dentatis trilobatis, medio lanceolato.
An S. Ternata, foliis ternatis, foliolis serratis. *Lin. fil. in suplem. pag.* 307 *Encyclop. num.* 32?
Caulis teres, ramosus, villosus bipedalis.
Folia subvillosa. Stipulæ, parvæ lanceolatæ, ciliatæ, erecto-patulæ.
Flores solitarii, axillares : pedunculis longissimis, erectis, geniculatis, à geniculo deflexis.
Calyx angulato-pyramidalis, laciniis in acumen desinentibus.
Corolla lutea.
Capsulæ non exsistebant in unico exemplari, quod asservatur apud D. de Jussieu, at ex calycis inspectione & capacitate ad hanc primam divisionem refero.
Habitat ad Caput Bonæ Spei, unde eam adsportavit D. Sonnerat.
Obs. *Cl. Lin. in Philosophia Botanica, pag. 230, figuris 64 & 65, folium ternatum dupliciter explicat : aliud, cujus folia basi sunt unita, & aliud, cujus quodlibet proprium habet petiolum, affixum communi. Si ergo filius Linnæi hanc plantam nominavit S. ternatam, primam assumpsit definitionem non verò secundam.*

15. Sida Pyramidata. *Desportes* (Tab. I, f. 10).
S. foliis cordatis subrotundis magnis dentatis : panicula terminali, flosculis numerosis.
Abuilton palustre, spica florum pyramidata, flore parvo exalbido. *Desportes herbarium.*
Caulis teres, erectus, bipedalis.
Folia longe petiolata. Stipulæ subulatæ, erectæ, breves.
Flores paniculati, terminales, ramulis foliosis, flosculis pedunculatis.
Calyx globoso-pentagonus, parvus.
Corolla flavescens, parva, patens.
Fructus intra calycem : capsulis bidentatis.
Habitat in Insula S. Domin. ubi observavit hanc speciem D. Desportes. V. S. apud D. de Jussieu.

16. Sida Spinosa. *Lin.* (Tab. I, f. 9).
S. foliis cordato-oblongis serratis : stipulis setaceis : axillis subspinosis. *Lin. Spec. Plant. n°* 1.
S. foliis cordato-ovatis serratis : capsulis quinis bicuspidatis. *Hort. Cliff.* 346.
Alcea carpinifolio, americana frutescens, flosculis luteis, semine duplici rostro.

Comm. hort. 1 , *p.* 3 . *t.* 2.

Althæa carpinifolio flofculis luteis. *Bocc. fic.* 11 , *t.* 2.

Althæa virginiana bidens, pimpinellæ majoris acutiore folio, flofculis minimis luteis. *Pluk. Alm.* 25 , *t.* 9 , *fig.* 6.

Alcea utriufque Indiæ , carpinifolio , femine duplici arifta donato. *Boher. Lugd. I* , *pag.* 275.

Malva ulmifolia , femine cum duplici roftro , *Tournef. Inft.* 96.

Abutilon épineux , *Encyc. n°* 2.

Caulis teres , atro-rubefcens , ramofus , pedalis.

Folia , cordato-oblonga, atrò-virentia , petiolo fubtus ad bafim trium fpinullarum rudimentis inftructo. Stipulæ fetaceæ , erectæ.

Flores axillares: pedunculis petiolo multo minoribus , erectis, unifloris , annulatis.

Calyx angulato-pyramidalis , laciniis planis , acutis.

Corolla lutefcens ex petalis quinque patentibus, calyce maioribus , petalorum altera extremitate acutiore , longiore.

Stamina in extremitate tubi : antheræ fubrotundæ.

Germen orbiculatum, quinque-fulcatum : ftylus fimplex quinque-fidus. Stigmata capitata.

Fructus intra calycem : capfulis biroftratis.

V. V. *in Reg. hort. Par. Floret menfibus Aug. Sept. Oct.*

Habitat in utraque India , in Senegal. ⊙

17. Sida frustescens. (Tab. X , f. 1).

S. foliis ovato-oblongis ferratis fubtus albicantibus : pedunculis erectis unifloris folio duplo minoribus.

Caulis fruticofus , teres , erectus , ramofus , 4-pedalis.

Folia fubcordata , ovata , numerofa , parce petiolata , glabra , ferraturis minimis. Stipulæ capillares , erectæ.

Flores axillares , pedunculis folitariis , geniculatis , petiolo duplo maioribus.

Calyx & corolla ut in præcedenti , at parum aperta.

Styli quinque : reliqua ut in præcedenti.

Habitat . . . . . V. V. in R. h. P. florentem in hibernaculo menfe Decemb. 1783. ♃

Hæc planta diverfa eft à Sidis frutefcentibus Comm. & Dombey, de quibus fermo erit ubi de Sida Rhombifolia , à quibus omnibus differt & numero capfularum & pedunculorum brevitate, tum etiam foliorum multitudine.

18. Sida alnifolia. *Lin.* (Tab. I , f. 13).

S. foliis ferratis fubvillofis , inferioribus rotundatis cordatis , mediis ellipticis , fuperioribus lanceolatis.

Malvinda ftellata alnifolia. *Dill. elth. p.* 215 , *t.* 172 , *f.* 211.

S. foliis orbiculatis ferratis plicatis. *Lin. Spec. plan. n.* 4.

Abutilon à feuilles d'aulne *Encyclop. n°* 5.

Caulis teres , ramofus , pedalis.

Folia petiolis maiora. Stipulæ fubulatæ, erectæ fubciliatæ.

Calyx & corolla ut in Spinofa.

Fructus intra calycem : capfulis biroftratis.

Habitat in Insula Franciæ, observata à D. Comm. V. S. communicatam à D. Thouin.

Dillenius sex aut septem capsulas numeravit : ego non nisi quinque vidi.

19. SIDA VERTICILLATA. (Tab. I, f. 12).

S. caule piloso : foliis cordatis acuminatis, crenatis floribus subverticillatis sessilibus.

Caulis teres, pilosus, erectus.

Folia distantia, petiolis duplo longiora. Stipulæ brevissimæ, capillares, patulæ

Flores axillares, sessiles, plures ut verticillati videantur.

Calycis laciniæ pilosæ, acutæ : capsulis submuticis.

Habitat circa Rio-Janeiro; observata à D. Comm. V. S. apud D. de Jussieu.

20. SIDA BIVALVIS. (Tab. XI, f. 3).

S. Foliis cordatis orbiculato-acuminatis tomentosis : floribus subsessilibus fructu pentagono depresso glabro patenti.

Tota planta tomentosa.

Caulis teres, bipedalis.

Folia petiolata, petiolis sensim brevioribus, crenata. Stipulæ subulatæ, villosæ, patentes.

Flores solitarii, breviter pedunculati.

Calyx subquinquepartitus, laciniis longis, acutissimis, fructu maturo patulis.

Corolla lutea, patens.

Fructus calyce multo minor, patens, pentagonus, angulis obtusis : capsulis ad latus leviter bidentatis.

Habitat in insula S. Dom. ab Aubletio observata. V. S. apud DD. de Jussieu & Thouin, qui mihi exemplaria communicarunt.

Obs. *Hujus speciei capsulæ, quum dehiscunt, in duas valvulas hemisphericas separantur; ita tamen ut harum qualibet unita persistat alterius proximæ hemispherio : quod nisi attente examinetur fructus integer pro capsula simplici quinqueloculari sumi falso poterit, quod & mihi primo intuenti accidit.*

21. SIDA PROSTRATA. (Tab. XIII, f. 3).

S. Caule prostrato : foliis cordatis latis crenatis tomentosis flavescentibus; floribus flavis geminis : capsulis muticis.

Planta prostrata caulibus duris, & quasi lignosis, flores flavicant. *In Commersonis animadversionibus, quæ asservantur in herbario D. Thouin.*

Caulis fruticosus, teres, pedalis.

Folia cordata, crenata. Stipulæ subulatæ, erectæ.

Flores duo, aliquando tres in eadem axilla, pedunculis parvis, geniculatis.

Calyx globoso-pentagonus, subinflatus, angulis adpressis; profunde quinquefidus; laciniis ovatis, venosis.

Corolla calyce paulo longior.

Fructus intra calycem, capsulis subrotundis, apice acutis.

Habitat in rupibus Montevideo. Observata à D. Commerson. V. S. Communicatam à D. de Jussieu.

B. Foliorum longitudo latitudine dupla aut etiam maior.

22. Sida flavescens. (Tab. XIII, f. 2).
S. caule erecto : foliis cordatis oblongis crenatis tomentosis flavescentibus : floribus rubescentibus geminis.
Planta perennis suffruticosa; caules erectiusculi; calyx simplex : flores rubelli; folia cordato-ovata, tomentosa; tota planta flavescit. *Commerson ubi supra.*
Caulis fruticosus, erectus, pedalis.
Folia cordata, oblonga, crenata.
Reliqua ut in præcedenti.
Obs. *Sex capsulas semel vidi.*
Habitat in rupibus Montevideo: observata à D. Commers. communicata à D. Thouin.

23. Sida Linifolia. *Jussieu.* (Tab. II, f. 1).
S. Foliis linearibus hirsutis integerrimis : floribus corimboso spicatis; spicis terminalibus.
Malva hirsuta gramineo folio. *Barrer. Franc. Æquin. p.* 72 *apud Aublet. Guay. pag.* 704.
Malva linariæ folio, flore albo. *Joseph. de Jussieu herb.*
Caulis teres, hirsutus, fruticosus, ramosus, bipedalis.
Folia breviter petiolata. Stipulæ subulatæ, erectæ.
Flosculi pedunculati; pedunculis geniculatis.
Calyx angulatus; laciniis lanceolatis.
Corolla alba.
Fructus intra calycem : capsulis submuticis.
Habitat in Insula Caienæ & in Peru, ubi eam observavit D. Jos. de Jussieu. V. S. communicatam à D. Ant. L. de Jussieu.
Obs. *In dicto herbario asservatur exemplar cujusdam plantæ, ad formam gramineam accedentis. Caulis in ea est simplicissimus, gracilis, tripedalis & ultra, spica florum terminatus ut in nostra Linifolia. In reliquis omnino cum hac convenit, quare ad eamdem speciem ut varietatem refero.*

24. Sida angustifolia. *Jussieu.* (Tab. II, f. 2).
S. Foliis angustis oblongis serratis; axillis subspinosis : trium spinularum media maiore.
Abutilon à feuilles étroites. *Encyc. n°* 5.
Caulis erectus, subtomentosus, ramosus, frutescens, tripedalis.
Folia breviter petiolata; sub petiolo tria spinularum rudimenta. Stipulæ erectæ, capillares.
Flores axillares, solitarii, pedunculati : pedunculis annulatis, petiolo brevioribus.
Calyx & corolla ut in S. Spinosa.
Stamina, filamenta 16 in extremitate tubi : antheræ parvæ, subrotundæ.
Germen orbiculatum, quinque-sulcatum : styli quinque, purpurei, vix basi coaliti : stigmata globosa.

Fructus intra calycem : capsulis birostratis : seminibus subtriquetris.

Habitat in Brasilia, & in Insula Bourbon, ubi eam observavit indefessus peregrinator Commers. qui & iconem misit, quæ asservatur apud D. Jussieu. V. V. in Regio hort. Paris. Floret mensibus Septem. Oct. ♃

25. SIDA ACUTA. *Nicol. Burman.* (Tab. II, f. 3).

S. foliis anguste lanceolatis dentatis inferne integris : floribus subsessilibus solitariis.

S. Foliis lanceolatis serratis stipulis setaceis : floribus axillaribus solitariis. *Burm. Flora indica, p.* 147.

Althæa Coromandeliana angustis prælongis foliis, semine bicorni. *Pluk. Mant. pag.* 10, *Tab.* 334, *fig.* 2.

Silagurium longifolium. *Rumph. Amb. lib.* 10 *cap.* 32, *Tab.* 18, *fig.* 2.

An Tsjeru-parua *Rheed. Hort. Mal. t.* 10, *fig.* 53, *p.* 105.

Caulis teres, ramosus, in Amboin. quatuor aut sex pedum altitudinis, cuius radix longissima, exstirpatu difficilis.

Folia breviter petiolata; axillæ inermes. Stipulæ lanceolatæ, petiolo longiores.

Reliqua ut in præcedenti.

Habitat in Java; observavata à D. Commer. V. S. communicatam à D. Thouin.

Obs. *D. Nicolaus Laurent. Burman stipulas setaceas huic plantæ concedit, in nostris exemplaribus & in Plukennetio longas habemus & lanceolatas.*

Rumphii figura ad hanc speciem accedit; at folia video fere opposita, quod nusquam in sidis observavi. Notatu tamen dignum est, quod in ejus descriptione legitur de corollæ figura; ait enim : flosculus coloris pallide lutei ex quinque constans petalis superius parum bifidis, unaque dimidia pars angustior est altera : *quod quintam nostram observationem confirmat. Sex capsulas item quandoque reperit Rumphius, quod & mihi quoque accidit.*

Rheedii figura magis distat ab hac nostra specie, & folia habet sessilia, quod delineatoris vitio fortassè tribuendum.

26. SIDA ULMIFOLIA. (Tab. II, f. 4).

S. Foliis crenatis cordatis oblongis, acumine producto : capsularum rostris longis hamatis.

Caulis teres, ramosus, bipedalis.

Folia petiolata, petiolis duplo longiora. Stipulæ subulatæ, erectæ.

Flores axillares, solitarii; pedunculis geniculatis, petiolo vix longioribus.

Calyx fusiformi-pentagonus.

Fructus intra calycem : capsularum rostris exertis, longis, hamatis.

Habitat in Insula S. Dom. V. S. communicatam à D. Thouin.

27. SIDA URENS *Linnæi.* (Tab. II, f. 7).

S. Foliis cordatis acuminatis serratis hispidis : pedunculis multifloris axillaribus & terminalibus.

S. Foliis cordatis serratis hispidis, pedunculis multifloris glomeratis. *Lin. Spec. plant. n°* 14. *Confer Amænitates Academicas ejusdem t.* 5, *p.* 402, *n°* 66.

Urtica foliis cordatis serratis; floribus capitatis; pedunculis communibus alaribus. *Brown. Jamai.* 280, *n°* 6.

Caulis teres, bipedalis.

Folia longe petiolata. Stipulæ ſetaceæ, patentes.

Flores axillares: floſculus alter ſolitarius in pedunculo geniculato, petiolo multoties breviori: ex eadem axilla pedunculus alter multiflorus.

Calyx pentagonus, laciniis piloſis, apice ſubariſtatis. Corollam non vidi.

Fructus intra calycem: capſulis breviter biroſtratis.

Habitat in Jamaica & in Senegal. Obſervata hic à D. Adanſon. V. S. communicatam à D. Thouin.

Tota planta hiſpida an urens? affirmare nec audeo nec poſſum, quoniam ſiccam vidi.

Obſerv. *Liceat nunc mihi ab Equitis de Lamarck ſententia recedere; hic enim dum Sidam Urentem Linnæi deſcribit in Encyclopedia n° 17 ſic ait*: Arbriſſeau dont la tige eſt haute de trois à quatre pieds... Ses feuilles ſont grandes, échancrées en cœur à leur baſe, à cinq angles divergens, bordées de grandes crenelures &c. *Hunc fruticem, quem vivum vidi in R. H. P. nec unquam florentem, non audeo ad Sidam referre; ejus folia ſunt palmata, & hæc foliorum quinque angularium figura adeo notatu digna mihi videtur, ut ſilentium Linnæi novum ſuppeditet argumentum, quo mea firmetur opinio.*

28. Sida Glutinosa *Commerſonis* (Tab. II, f. 8).

S. Caule tomentoſo-glutinoſo: foliis magnis cordatis oblongis acuminatis ſubtus tomentoſis; ſuperioribus parvis: pedunculis capillaribus longiſſimis.

Caulis teres, tomentoſo-glutinoſus, ramoſus, panicula numeroſa terminatus, bipedalis & ultra.

Folia diſtantia, longe petiolata. Stipulæ ſetaceæ, parvæ, patentes.

Floſculi gemini, & terni pedunculati; pedunculis geniculatis, longis, erectis.

Calyx globoſo-angulatus; laciniis apice acutiſſimis.

Fructus intra calycem: capſulis biroſtratis.

Habitat in Inſulis S. Dom. & Franciæ. Hîc eam obſervavit Commerſon. V. S. communic. à D. Thouin, & aliud exemplar americanum à D. de Juſſieu.

An ad hanc ſpeciem revocari debeat Sida racemoſa N. L. Burmani? Videas eiuſdem ſynonimum & deſcriptionem excerptam ex ſua Flora indica.

S. foliis crenatis villoſis cordatis: racemis axillaribus multifloris.

Caules teretes, villoſi; folia alterna, magna, cordata, crenata, acuminata, è cinereo tomentoſa, petiolis longiſſimis: pedunculi axillares, erectiuſculi, ſubdichotomi, ramulis divaricatis: flores terminales, plures, minores, lutei.

29. Sida paniculata *Linnæi.* (Tab. XII, f. 5).

S. foliis cordato-oblongis acuminatis ſerratis ſubtus tomentoſis: pedunculis, capillaribus longiſſimis. *Spec. pl. n°* 12. *Amænit. acad.* 5, *p.* 401.

S. Humilior ramoſa teres, foliis cordatis, ſerrato-crenatis, pedunculo ſimplici unifloro, altero bifloro, foliatò. *Brown. Jamai.* 280.

Abutilon paniculé. *Encyc. n°* 13.

Caulis ſimplex, tenuis, teres, pubeſcens, bipedalis, ſupernè parum ramoſus, paniculatuſque.

Folia cordata, oblonga, ſenſim acuminata, inæqualiter ſerrata, trinervia, ſubtus tomentoſa,

tomentosa, et venosa; petioli brevissimi tomentosi. Stipulæ subulatæ, petiolis longiores.
Pedunculi capillares, foliis multoties longiores, recti, communiter bini, altero simplici unifloro, altero longiore ramoso, aliquot floribus; geniculum pedunculi spatio à calyce remoto.
Calyx semiquinquefidus.
Corolla lutea.
Stamina plura, pistilla quinque.
Fructus globoso-acuminatus, calycis magnitudinis; capsulis muticis, altera parte acutis.
Habitat in Jamaicâ & in Peru. K. S. apud D. de Jussieu in herbario Peruviano D. Dombey.

30. SIDA VISCOSA. *Linnæi.*
S. foliis cordatis crenatis tomentosis: floribus subsolitariis: capsulis septemlocularibus rotundis depressis. *Lin. spec. plan. n°.* 3.
S. viscosa vel villosa foliis cordatis acuminatis, petiolis longis, pedunculis tenuibus solitariis. *Brown Jamai.* 280.
Althæa populi folio villoso leviter serrato. *Sloan. Jamai.* 98 *hist.* 1, *p.* 222, *t.* 139, *f.* 4.
Caulis, pedunculi, ac petioli pilosi ac tomentosi.
Folia profundè cordata, crenata, utrimque tomentosa, rarissimè utrimque angulata.
Petioli longitudine foliorum. Stipulæ lineares, longiusculæ patentes.
Pedunculi simplices, uniflori, longitudine ferè foliorum, versùs flores geniculati, solitarii, rarissimè bini.
Calyx capsulis brevior!
Capsula subrotunda depressa, obtuse quinque-gona, quinque locularis, levissimè tomentosa: semina solitaria.
Habitat in Jamaicâ.
Ex hac descriptione, quam desumpsi ex amœnitatibus Linn. t. 5, *pag.* 402, *& amplius adhuc ex Sloan. icone, ad quam suam speciem refert, manifestè constat, diversam esse hanc plantam a Commersonis Glutinosa.*
Obs. *in Amœnit. capsulas, (fructum intelligamus) quinqueloculares dixit Linnæus; quum in spec. plant. septemloculares dicat, & monospermas; at si calyx revera est fructu minor, hæc erit unica planta, quæ a regulâ generali recedet, repetitis observationibus suffulta.*
Nullibi hanc plantam videre potui, hac ergo de causa in tabulis desideratur.

31. SIDA JAMAICENSIS *Linnæi.* Tab. 2, f. 5.
S. foliis ovatis serratis tomentosis; floribus axillaribus subpedunculatis; seminibus quinis bicornibus. *Lin. spec. pl. n°.* 8.
An S. humilior foliis ovatis, serratis, distiche sitis; petiolis et pedunculis brevibus; ramis floriferis alaribus, foliatis? *Brown Jam.* 28.
Abutilon, à feuilles d'orme. *Encyclop. n°.* 9.
Caulis teres, flexuosus, pilosus, bipedalis.

Folia quandoque ovata, sæpius ovato-acuta; serraturis minimis in setam brevem desinentibus. Stipulæ lanceolatæ, erectæ.
Flores axillares, solitarii, subsessiles.
Calyx globosus, fructum continens; capsulis bicornibus.
Habitat in Jamaicâ & Brasilia. Hic eam observavit Commersonius. V. S. communicatam a D. Thouin.
Obs. *Hæc species diversa mihi videtur a S. Carpinifolia Lin. filii, quamquam cum ipsâ affinitatem aliquam habeat. Huic enim capsulæ sunt quinque, floresque solitarii, et stipulæ lanceolatæ, petiolo breviores; carpinifoliæ vero, capsulæ sunt octo, flores umbellati, rarius solitarii, & stipulæ subulatæ, petiolo longiores. Videatur supplem. Linnæi fil. pag. 307.*

32. Sida glomerata. (Tab. 2, f. 6.)
S. foliis ovato-lanceolatis dentatis subsessilibus; floribus conglomeratis sessilibus.
Caulis simplex, pedalis, tomentosus.
Folia tomentosa. Stipulæ lanceolatæ, erectæ.
Calyces ciliati.
Corolla lutea. Reliqua ut in præcedenti.
Habitat..... V. S. communicatam à D. de Jussieu.
Obs. *Varietatem vidi, cui capsulæ sunt muticæ, & folia maiora.*

§ II. Capsulæ a 7 usque ad 10.

a. *Foliorum longitudo minor dupla latitudine.*

33. Sida retusa. *Linnæi.* (Tab. 3, f. 4).
S. Foliis cuneiformibus retusis serratis subtus tomentosis. *Lin. spec. pl. n°. 6.*
Althæa indica latiori folio cordiformi ad summum sinuato. *Pluk. alm. 26. t. 9, f. 2.*
Silagurium rotundum seu vulgare. *Rumph. Herb. Amboi. lib. 10. c. 32, t. 19.*
Abutilon à feuilles émoussées. *Encyc. n°. 6.*
Caulis teres, lignosus bipedalis, ramosus.
Folia breviter petiolata. Stipulæ subulatæ, erectæ.
Flores axillares, solitarii, pedunculati: pedunculis geniculatis, folio longioribus.
Corolla lutea, patentissima, ab hora nona matutina usque ad primam, meridianam. *Rumph.*
Calyx angulatus, fructum continens: capsulis novem muticis.
Habitat in Philippinis, Amboin. & in insula Franciæ; hic eam observavit Commerson, illìc D. Sonnerat, qui dixit indos nominare hanc plantam Culut-Culutan; *quod elasticum valet. V. S. communicatam à D. Thouin.* ♃
Obs. *Rumphius decem capsulas reperit, ego novem in plurimis exemplaribus.*

34. Sida multiflora. (Tab. 3, f. 3).
S. Foliis ovatis dentatis tomentosis: floribus numerosis: pedunculis petiolo longioribus.
Caulis teres, tomentosus.
Folia breviter petiolata. Stipulæ subulatæ, villosæ, erectæ.

Flores axillares, ſolitarii, numeroſi: pedunculis geniculatis, brevibus.
Calyx ſubrotundo angulatus: laciniis lanceolatis.
Corolla lutea.
Fructus intra calycem: capſulis novem biroſtratis: roſtris faſciculatis, longis.
Habitat in Braſilia; obſervata à D. Commerſon. V. S. communic. à D. Thouin. Exſtat varietas apud D. de Juſſieu, cujus folia ſunt magis ovata.

35. Sida cordifolia. *Linnæi.* (Tab. 3, f. 2.)
S. Foliis cordatis ſubangulatis ſerratis villoſis. *Lin. ſp. pl. n°.* 10.
Malva bicornis balotes folio molli. *Dill. hort. elth.* 211, *t.* 171, *fig.* 209.
Althæa Maderaſpatana ſubrotundo folio molli & hirſuto multipilis. *Pluk. alm.* 25, *t.* 131, *f.* 2.
Abutilon à feuilles en cœur. *Encyc. n°.* 16.
Caulis teres, piloſus, pedalis.
Folia cordata, petiolata; petiolis pedunculo paulo longioribus Stipulæ ſetaceæ, piloſæ, erectæ.
Flores axillares, pedunculati; pedunculis erectis, geniculatis.
Calyx pentagonus, decem ſtriatus, ſemiquinque fidus; laciniis lanceolatis, piloſus.
Corollæ petala flaveſcentia, parum patentia, altera earum parte ſuperiori, acutiore, longiore.
Germen globoſo-ſtriatum: ſtyli decem ſubalbi: ſtigmata globoſa.
Stamina & antheræ ut in congeneribus.
Fructus intra calycem: capſulis decem biroſtratis; roſtris faſciculatis.
Habitat in utraque India & in Senegal. Commerſonius obſervavit eam in Inſula Franciæ, & D. Dombey in Peru, quam vidi vivam. ☉
Obſ. *Inter exemplaria, quædam reperi, quibus erant capſulæ ſeptem, aliis novem: folia etiam magis ſubrotunda, lobiſque omnino deſtituta; at ſemper cordata, ſerrata, villoſa.*

36. Sida herbacea. (Tab. 13, f. 1.)
S. Caule erecto piloſo ramoſo; foliis ſubcordatis crenato-dentatis: pedunculis petiolo paulo brevioribus: capſulis novem biroſtratis.
Tota planta pilis mollibus eſt veſtita.
Caulis teres, piloſus, ramoſus.
Folia longe petiolata, ſubcordata, nonnulla ſubovata, crenato-dentata, piloſa. Stipulæ capillares, erectæ.
Flores axillares, ſolitarii: pedunculis petiolo paulo brevioribus.
Calyx pentagonus, ſemiquinque fidus.
Corolla lutea.
Fructus globoſus intra calycem: capſulis novem biroſtratis.
Habitat in India. V. S. apud D. de Lamarck.

37. Sida micans. (Tab. 3, f. 1.)
S. Foliis ſubcordatis ovato-lanceolatis dentatis tomento molliſſimo micantibus: calycibus globoſis decem angulatis.
Caulis erectus, ramoſus, ad minus bipedalis, tomentoſus.

Folia ſubrugoſa, petiolo duplo longiora. Stipulæ ſubulatæ, arcuato-erectæ.
Flores axillares, ſolitarii, pedunculati; pedunculis geniculatis, petiolo paulo brevioribus.
Calyx globoſus, decem angulatus, ſemiquinque partitus, tomentoſus.
Corolla lutea, patens.
Fructus intra calycem: capſulis novem biroſtratis.
Habitat in Inſula S. Domin. V. S. communicatam à D. de Juſſieu.
Tota planta tomentoſa eſt.

38. Sida maculata. (Tab. 3, f. 7).
S. Foliis ovatis ſerratis tomentoſis: floribus ſpicatis terminalibus; corollis maculatis.
Caulis durus, tomentoſus.
Folia inferiora orbiculata, ſuperiora ovata, apice truncata, denticulo medio remanente. Stipulæ ſubulatæ, erectæ, tomentoſæ.
Flores axillares, ſolitarii, in ſpicam laxam terminalem diſpoſiti: floſculorum pedunculis geniculatis.
Calyx pentagono-acuminatus, villoſus.
Corolla magna, patens, flaveſcens; in centro maculis quinque rubeſcentibus.
Fructus intra calycem: capſulis novem biroſtris.
Habitat in Inſula S. Dom. V. S. communicatam à D. de Juſſieu.

39. Sida rotundifolia. *Lamarck.* (Tab. 3, f. 6).
S. Foliis ſubcordatis ſubrotundis, crenatis, tomentoſis: capſularum roſtris faſciculatis, hirtis.
Abutilon à feuilles rondes. *Encyc. n°.* 15.
Amalthæa orientalis bidens, ſubrotundis foliis, floribus parvis luteis? *Chytymuty Malaborum. Pluk almalth. p.* 11, *t.* 356. *f.* 1.
Caulis teres, pilis numeroſis hirtus, ut & tota planta.
Folia quandoque ſubcordata, mollia, petiolis longiora. Stipulæ ſubulatæ, erectæ.
Flores axillares, ſolitarii, pedunculati: pedunculis erectis, geniculatis, petiolo longioribus.
Corolla lutea.
Calyx ſphærico-ſtriatus fructum continens: capſulis novem biroſtratis; roſtris piloſis, exertis in faſciculum.
Habitat in Inſ. Bourbon. obſervata à D. Commerſ. V. S. communic. à D. Thouin.

40. Sida palmata. *Dombey.* (Tab. 3, f. 5).
S. Foliis palmatis magnis quinqueangulatis ſerratis: ſtipulis nullis: floribus ſubumbellatis.
Caulis teres, tripedalis, digiti craſitiei, atro viridis, ſcaber, erectus, ramoſus.
Folia longiſſime petiolata, magna, mollia, ſcabra. Stipulæ nullæ.
Flores axillares, ſubumbellati: floſculis pedunculatis; pedunculis ſcabris geniculatis.
Calyx ſubovatus, ventricoſus, piloſus.
Corolla albo-purpurea, petalis altera parte leviter acutis.

Stamina in apice tubi, numerosa : antheræ subrotundæ.
Germen ovatum, 8-9 sulcatum : stylus simplex, 8-9 fidus. Stigmata globosa.
Fructus intra calycem : capsulis 8 aut 9 birostratis.
Habitat in Limæ siccis, observata à D. Dombey. V. V. apud me florentem mensibus oct. & novemb. ☉

41. Sida orientalis. (Tab. 12, f. 1).
S. foliis ovato-acutis aut rhombis inferne integris supra inæqualiter serratis : stipulis oblongis linearibus; capsulis muticis.
Caulis ramosus.
Folia breviter petiolata, ovato-lanceolata, inæqualiter dentata, glabra; nonnulla ad rhomboideam figuram accedentia. Stipulæ oblongæ, lineares.
Flores axillares, solitarii, pedunculati; pedunculis petiolo nonnihil longioribus.
Calyx angulatus, semiquinquefidus, basi decemstriatus, fructifer urceolatus.
Corolla lutea.
Fructus intra calycem : capsulis 9-10. muticis.
Habitat in India orientali; observata à D. Sonnerat. V. S. apud D. de Lamarck.

42. Sida carpinifolia. *Linn. filii.*
S. Fruticosa foliis bifariis ovato-lanceolatis serratis : serraturis arctatis; umbellis axillaribus.
Rami patentes, bifarii, pilosi.
Folia breve petiolata, bifaria, ovato-lanceolata, serrata : serraturis terminatis pilo, vel seta rigida, venosa, glabra. Stipulæ subulatæ, petiolo longiores; erectæ, conniventes.
Pedunculi axillares, rarius solitarii, umbellati, longitudine petioli, pilosi.
Calyx glaber.
Corolla lutea.
Capsulæ octo, apice biaristatæ.
Habitat in Madera, ubi eam observavit Franciscus Masson secundum filium Linnæi in supplemento, pag. 307. ♄
Num ad hanc divisionem aut ad sequentem spectet, affirmare nequeo, quum plantam nec vivam nec desiccatam viderim : at capsulas habere hanc speciem monospermas ex ipsa Linnæi descriptione nullus dubito.
Nullibi hanc plantam vidi, ideoque desideratur in tabulis.

b. *Foliorum longitudo latitudine duplo maior.*

43. Sida ciliaris. *Linnæi* (Tab. 3, f. 9).
S. Foliis ovalibus retusis serratis : stipulis linearibus ciliatis : seminibus muricatis. *Linn. spec. plant. n°.* 5.
Malva minima supina, foliis oblongis serratis, pedunculis unifloris monophyllis, calyce exteriore remoto, foliolis angustissimis ciliatis. *Brown. Jam.* 282, *n°* 2.
Malva minor supina betonicæ folio, flore cocineo, seminibus asperis. *Sloan. Jam.* 96, *hist.* 1, *p.* 217, *t.* 132. *f.* 2.
Abuliton cilié. *Encyc. n°.* 7.
Caulis teres, ramosus, declinatus, subvillosus, palmaris.

Folia petiolata, ovato-oblonga, parva, ciliata, apice retusa. Stipulæ capillares, ciliatæ, erectæ, petiolo longiores.
Flores vix pedunculati, solitarii, axillares.
Calyx subrotundo angulatus, laciniis lanceolatis, ciliatis.
Corolla flava-rubescens.
Fructus intra calycem : capsulis septem vix rostratis, muricatis.
Habitat in Jamaica, & in Insula S. Dom. V. S. communicatam à D. de Jussieu.
Obs. *Semina sæpius octo dixit Linnæus in Amænitat. Acad. pag.* 401. *n°.* 63, *tomi V.*

44. Sida microphylla. (Tab. 12, f. 2.).
S. Caule erecto duro ramosissimo : foliis ovatis dentatis parvis : floribus axillaribus pluribus in caulis & ramorum apicibus.
Caulis teres, durus, ramosus, bipedalis & amplius.
Folia breviter petiolata, ovato-dentata. Stipulis setaceis, erectis, parvis.
Flores in summitate ramulorum & caulis, numerosi, axillares, pedunculati; pedunculis geniculatis, petiolo paulo longioribus.
Calyx pentagonus, semiquinquefidus; laciniis apice acutissimis.
Corolla lutea.
Fructus intra calycem : capsulis septem birostratis.
Habitat in India orientali; observata a D. Sonnerat. V. S. apud D. de Lamarck.

45. Sida alba. (Tab. 3, f. 8).
S. Foliis ovato-oblongis angustis serratis glabris; pedunculis longissimis erectis; stygmatibus purpureis, axillis inermibus.
Caulis subruber, tripedalis, ramosus.
Folia breviter petiolata. Stipulæ setaceæ, erectæ.
Flores axillares, solitarii, pedunculati : pedunculis geniculatis, folio longioribus.
Calyx, corolla, stamina & antheræ ut in S. *Spinosa.*
Germen globosum, 9-10 sulcatum : styli 9-10 : stygmata purpurea.
Capsulæ 9-10 birostratæ, intra calycem.
Habitat in India. Vidi vivam in R. h. P. floruit mensib. sept. oct. ⊙
Obs. *An Sida alba Linnæi sp. pl. n°.* 2, *& quam Dill. describit hort. elth.* 214, *Tab.* 171, *f.* 210, *ad hanc speciem pertineant affirmare nequeo. Illud probe scio, nostram hanc plantam folia habere angustiora iis, quæ observamus in S. Spinosa; & valde longa, quod minime convenit Linnæanæ, quamquam utrisque sint & stygmata purpurea, & petiolorum apices purpurascentes. Hac ergo de causa quæstionem reliquimus accuratioribus botanicis, qui utrasque vivas comparare possint.*
Althæa rostrata coromandeliensis pimpinellæ &c. Pluk. alm. 26, *t.* 9, *f.* 3, *magis à nostra recedit, quum pedunculos habeat breves, petiolorum fere longitudinis.*

46. Sida stipulata. (Tab. 3, f. 10).
S. Foliis lanceolatis dentatis acutis pilosis : stipulis longis linearibus ciliatis, flore longioribus.
Caulis subtomentosus, ramosus.

Flores axillares, ſolitarii pedunculati; pedunculis geniculatis, petiolo ſubæqualibus.

Calyx globoſus, laciniis apice acutiſſimis.

Corolla lutea.

Fructus intra calycem : capſulis ſeptem biroſtratis.

Habitat in Inſula Franciæ; obſervata à D. Commerſon. V. S. communicatam à D. Thouin.

Varietatem ſinenſem habet D. de Juſſieu, foliis longioribus.

47. Sida rhombifolia *Linnæi.* (Tab. 3, f. 12).

S. Foliis lanceolato-rhomboidibus ſerratis : axillis ſubſpinoſis. *L. ſp. pl. n°.* 3.

Malvinda unicornis folio rhomboide, perennis. *D. elth.* 216, *t.* 172, *f.* 212.

Abutilon à feuilles en rhombe. *Encyc. n°.* 4.

S. Caule fruticoſo : foliis ovato-oblongis crenatis & ſerratis pedunculis longiſſimis unifloris. *Dombey herb.*

Caulis lignoſus, 4-pedalis, ramis virgatis.

Folia vix petiolata, ſuperius glabra, nitida; baſi minus ſerrata. Stipulæ ſubulatæ, erectæ.

Capſulæ novem, biroſtratæ.

Reliqua ut in *S. Alba.*

Habitat in utraque India. Floret menſ. ſept. & oct. V. V. in R h. P.

D. Dombey obſervavit hanc plantam in humidis peruvianis, florentem menſe auguſto : limpion *vulgo nominatur.* ♂

Obſ. *Species plurimum varia, foliis parvis, magnis, rhombis aut rhomboideis, vita etiam brevior aut diuturnior. An vere ſpecies diſtinctæ? Ab his omnibus ſequentem ut diverſam adiungam.*

48. Sida canescens. (Tab 8. f. 3).

S. Caule humili fruticoſo : foliis rhomboidibus ſubtus villoſiſſimis ſubſeſſilibus. Stipulis ſetaceis nigris erectis.

Caulis vix pedalis, ramoſiſſimus, ramis decumbentibus : radice longa, perpendiculari, lignoſa.

Folia vix petiolata, ſuperius glabra (ſic apparent in ſicco), ſubtus villoſiſſima, alba, utriſque lateribus ſuperioribus dentata, in reliquis integra. Stipulæ ſetaceæ, erectæ, nigricantes.

Flores axillares ſolitarii, pedunculati : pedunculis geniculatis, folio longioribus.

Reliqua non vidi.

Habitat in Senegal, obſervata à D. Adanſon.

49. Sida capensis. (Tab. 12, f. 3).

S. Caule ramoſiſſimo : foliis ovato-lanceolatis quandoque ſubrotundo-ovatis dentatis : ſtipulis ciliatis : capſulis muticis.

Caulis durus, aſper, erectus, ramoſiſſimus : ramis virgatis, ſuberectis, bipedalis & ultra.

Folia lanceolata, dentata, ſubſeſſilia. Stipulæ lato-lineares, erectæ, ciliatæ, pedunculo longiores.

Flores axillares, ſolitarii, breviter pedunculati.

Calyx pyramidato-pentagonus, laciniis acutis.

Corolla lutea.
Fructus intra calycem, subglobosus; capsulis decem circiter, muticis.
Habitat ad caput B. Spei : observata à D. Sonnerat. V. S. communitatam à D. Thouin.

50. SIDA PLANICAULIS. (Tab. 3, f. 11).
S. Foliis ovato-lanceolatis serratis : caule compresso : floribus subsessilibus.
Caulis scaber, ruber, pedalis compressus.
Folia vix petiolata. Stipulæ angustæ, oblongæ, erectæ.
Flores axillares, solatarii, subsessiles.
Corolla lutea, parum patens.
Styli 7, 9, albicantes. Reliqua ut in S. *Rhombifolia.*
Habitat in India, floruit mensibus sept. & oct. V. V. in R. h. P. ☉
Obs. *Sida fruticosa, quam observavit Commersonius in Brasilia est omnino eadem ac nostra planicaulis, ad quam reducenda videtur altera similiter frutecens, quam idem reperit in Insula Franciæ.*

§ III. CAPSULÆ SUBTRIGINTA : COROLLÆ PETALA SUPRA LATIORA SUBROTUNDA, AUT LEVITER CRENATA AUT EMARGINATA.

51. SIDA SPICATA. (Tab. 8. f. 1).
S. Folis subcordatis acuminatis : pedunculis petiolo parvo vix longioribus : capsulis pendulis obtusis, floribus spicatis.
Abutilon vesicarium flore luteo maius. *Plumier. hist. manuscr. Tab. 4, p. 14. apud J. Burman. t. 2, f. 1.*
Frutex cujus rami erecti, numerosi, longissimi, crasi.
Folia cuspidata, cordata, subhirsuta, e viridi albicantia, et denticulis minutis per totum circuitum serrata. Stipulæ ...
Flores axillares, solitarii, spicati, pedunculati; pedunculis geniculatis, petiolo maioribus.
Calyx quinquepartitus.
Corolla lutea, patens : petalis superne latioribus, crenatis.
Fructus calyce multoties maior, timpano similis, albescens, ex capsulis compressis compositus, monospermis, numerosis.
Semina nigricantia, subrotunda, altera parte acuta.
Habitat in Insula S. Domi. ubi eam Plumier observavit delineavit & descripsit.
Obs. *Nescio qua de causa Linnæus hanc plantam ad suam S. Americanam reducat tamquamsi unam eamdemque speciem utræquæ componerent. Sed illud mirandum certe est, quod homo in botanica facile princeps, Plumerii iconem malam dixerit; quia non suam sidam americanam repræsentabat, inter quas nulla affinitas exsistit. Capsulæ enim in nostra spicata sunt muticæ : in Americana Linnæi desinunt in acumen lanceolatum longitudine ipsius capsulæ. Mitto reliqua, quoniam vel hoc unum alteram ab alia distinguit.*

52. SIDA OCCIDENTALIS *Linnæi.* (Tab. 4; f. 3).
S. Foliis cordatis sublobatis : stipulis patentibus : pedunculis petiolo brevioribus : capsulis multo-locularibus pendulis obtusis. *sp. pl. n°. 15.*

Abutilon

Abutilon vesicarium flore fructuque maiore non crispo. *Dillen elth.* 7, *p.* 6, *t.* 9.
Abutilon d'occident. *Encyc. n°.* 23.
Caulis teres, tomentosus, subruber, ramosus, bipedalis.
Folia longe petiolata, subtus aspera. Stipulæ setaceæ, recurvo-erectæ.
Flores axillares, solatarii, pedunculati : peduuculis annulatis, petiolo paulo brevioribus.
Calyx tubuloso-angulatus, laciniis lanceolatis.
Corolla saturate lutea : petalis supra latioribus, subcrenatis.
Stamina et antheræ ut in congeneribus.
Germen globosum, multisulcatum, tomentosum : styli 27-30 : stygmata capitata.
Fructus calyce multo maior, globosus, pendulus : capsulis compressis, monospermis, semine sub plumula arcuata, quam Dillenius calyptram nominat.
Habitat in America. V. V. in R. h. P. floret mensibus, sept. & oct. ☉

53. Sida multifida. *Dombey.* (Tab. 4, f. 2)
S. Foliis multifidis : caule prostrato : floribus secundis versus terram : seminibus alatis.
Radix fibrosa.
Caulis teres, prostratus, dichtomus, ramosissimus.
Folia longe petiolata, profunde trifida, quandoque quinque fida, laciniis liratis obtusis. Stipulæ lanceolatæ, parvæ.
Flores solitarii, axillares, pedunculis geniculatis, petiolorum longitudine, cernui versus terram.
Calyx globosus, semiquinquefidus, laciniis denticulato-ciliatis.
Corolla alba, patens.
Fructus orbiculari compressus, intra calycem, ipsoque maior : capsulis 28 monospermis alatis.
Nova hæc & miranda plantula explicari ulterius debet.
Supra calycem, ipsique inhærens basi, exstat pellicula circularis, fructum integrum metiens, in totque denticulos desinens, quot sunt semina, quæ omnia parte inferiori ambit. In centro assurgit columnæ segmentum, supra quod seminum apices incumbunt numero 28 aut circiter, quorum figura est altera parte subrotunda, altera acuta. Unumquodque semen ambiunt longitudinaliter fila, aut folicula duo in totidem alas prominentes superius terminata, in conum coniventes : folicula illa ita semina quæque cingunt, ut hæc nuda appareant duabus superficiebus, quibus vicinis adnectuntur : illa rursus folicula parte superiori sunt unita, fisa vero inferiori, qua adhærent peliculæ circulari. Num dicta folicula alata capsularum nomine digna sint, videant cæteri ; ego interea hanc plantam ad sidas refero, quamquam nonnihil à reliquis differat.
Habitat in arenosis Limæ, ubi eam observavit D. Dombey. Culta fuit in R. h. P. ego siccam vidi apud D. D. de Jussieu et Thouin. Floret mense septembri in loco natali. ☉

SECTIO SECUNDA.

CAPSULÆ TRISPERMÆ.

§. I. *Capsulæ quinque.*

54. SIDA TRIQUETRA *Linnæi.* (Tab. 5, f. 1).
S. Foliis cordatis subtomentosis: ramis triquetris. *Lin. sp. pl. n°.* 7.
S. Trisulcata, ramis trisulcatis. *Jacq. amer.* 195.
Abutilon triangulaire. *Encyc. n°.* 8.
Caulis fructicosus, subruber, triqueter, tripedalis; ramis subtomentosis.
Folia longe petiolata, cordato-acuminata, obtuse serrata, viridi albicantia. Stipulæ breves, erecto-patulæ.
Flores axillares, solitarii, pedunculati: pedunculis tenuibus, erectis, geniculatis, petiolo longioribus.
Calycis laciniæ accutæ, patentes.
Corolla flava, patens: petala subrotunda, ad ungues maculis quinque purpureis.
Stamina & antheræ ut congeneribus.
Germen prismatico-pentagonum: styli quinque, basi subcoaliti: stygmata capitata.
Fructus calyce multoties maior, figura germinis: capsulis quinque muticis, glabris, trispermis.
Habitat in America calidiore. ♄ *V. V. in R h. P.*

SIDA PERIPLOCIFOLIA *Linnæi.* (Tab. 5, f. 2).
S. Foliis cordato lanceolatis integerrimis *subtus albis* caule paniculato. *Lin. sp. pl. n°.* 13.
Abutilon periplocæ acutioris folio fructu stellato. *Dill. elth.* 4, *t.* 3, *f.* 3, *optima.*
Alcea orientalis scamoniæ folio, maior, floribus albis. *Pluk. alm.* 17, *tab.* 74, *f.* 7, *mala.*
An melior *figura Pluk. t.* 254, *f.* 5. Alcea Jamaicensis abutili facie, floribus exiguis flavis, folio vix crenato prona parte molli, & tenuissima lanugine canescente?
Althæa scamoniæ folio, flosculis albis Zeylanica. *Herm. prodr.* 309.
Abutilon à feuilles de scamonée.. *Encyc. n°.* 14.
S. Erecta glabra, foliis cordatis acuminatis integris, subtus incanis, &c. *Brown Jam.* 280, *n°.* 3.
Caulis teres, ramosus, pilis stellatis minimis subscaber, tripedalis.
Folia haud longe petiolata, superiora subsessilia, superne glabra nitida, subtus venosa, albicantia. Stipulæ parvæ, subulatæ, erectæ.
Flores paniculati: flosculorum pedunculis longis, tenuibus annulatis.
Calyx parvus, globosus.
Corolla ut in præcedenti, at maculis orbata.
Germen globosum, quinquesulcatum: styli quinque: stigmata recurba.

Fructus (1) calyce paulo maior : capſulis quinque nigricantibus nitidis, ſtellam referentibus, triſpermis.

Habitat in utraque India V. V. in R. h. P. ☉

Quandoque eſt diſperma.

Obſ: *Planta colitur in R. h. P. quæ medium locum tenet inter hanc Sidam & ſequentem : an ſpecie ab eiſdem diverſa ?.*

56. Sida stellata. (Tab. 5, f. 4).

S. Foliis ſubrotundo-cordatis acutis integerrimis *Lin. ſp. pl. n°.* 13 β.

Abutilon caule hirſuto, flore minore gilvo. *Plumier. manuſ. t.* 4, *p.* 12.

Abutilon ampliſſimo folio, caule villoſo. *Plum. apud J. Burman. ſpec.* 2, *icon.* 3.

Gaulis fruticoſus, teres, valde tomentoſus, ramoſus, paniculatus, 4-pedalis.

Folia longe petiolata, mollia, ſubtus albicantia. Stipulæ lineares, erectæ, villoſæ.

Flores paniculati ; floſculorum pedunculis villoſis, geniculatis.

Calix ut in præcedenti, ſed triplo maior.

Corollæ petala flaveſcentia, ſubrotunda, magna, patentiſſima.

Stamina ut in congeneribus : antheræ croceæ.

Germen globoſum : ſtyli quinque longi : ſtigmata capitata.

Fructus calyce maior, ſubrotundus, ſuprema ſuperficie pentagonus in modum ſtellæ : capſulis quinque, triſpermis. ſemina nigricantia altera parte acuminata.

Habitat in pratis ſiccioribus S. Dom. ubi eam obſervavit Plumier. Floret in loco natali menſibus oct. & novemb. Colitur in R. h. P. ubi eam vidi menſe decembri 1783. ♄

Obſ. 1. *Plumierius quatuor ſemina vidit aliquando in huius ſpeciei aliquibus capſulis, quod ego in nulla huius generis planta umquam detexi, quamquam centies id tentaverim.*

2. *Varietatem Sidæ Periplocifoliæ ſtatuit Linnæus, mihi vero diverſa videtur.*

57. Sida excelsior. (Tab. 5, f. 3).

S. Foliis cordato-acuminatis integris ſuperne rubeſcentibus glabris ſubtus villoſis luteſcentibus ; floribus paniculatis.

Abutilon, arbor excelſa, tiliæfolio & ligno leviſſimo vulgo apud Hiſpanos *palo de balſas* : gallice *bois-de-radeau. Joſeph. de Juſſieu herb.*

Albor excelſa, cuius folia breviter petiolata, & ſtipulæ parvæ.

Flores paniculati, in ramis alternis : floſculornm pedunculis geniculatis.

Calyx parvus, laciniis ovato acutis.

Fructus calyce multo maior : capſulis quinque, triſpermis ſtellam referentibus bidentatis.

Habitat in calidioribus Peruvianis, ubi eam obſervavit Joſ. de Juſſieu. V. S. communicatam à D. de Juſſieu. ♄

---

(1) Fructus S. Perip. eſt omnium ſidarum huius ſectionis minimus, quem ſequitur fructus Sidæ Umbellatæ.

§ II. Capsulæ sex.

58. Sida ramosa. (Tab. 6, f. 1).
S. Foliis cordatis acutis inæqualiter & profunde dentatis : floribus ramosis : capsulis sex, birostratis.
Tota planta pilis mollibus vestitur.
Caulis ramosus, teres. (Ex fragmentis, quæ vidi ad minus bipedalis).
Folia petiolata, cordata, subglabra. Stipulæ lineares, erectæ.
Flores in ramis axillaribus : flosculi solitarii, alterni : pedunculis geniculatis.
Calyx semiquinquefidus : laciniis acuminatis.
Fructus calyce maior : capsulis sex trispermis, birostratis.
Habitat in Senegal. Observata à D. Adanson. V. siccam apud D. de Jussieu.

§ III. Capsulæ a 7 usque ad 11.

59. Sida lignosa. (Tab. 6, f. 2).
S. Foliis cordatis crenatis tomentosis orbiculato-acuminatis acumine producto : capsulis 7-8 durissimis.
Caulis durissimus, ramosus.
Folia longe petiolata, petiolis longiora (*dupla*). Stipulæ latæ, breves.
Flores axillares, solitarii, pedunculati; pedunculis geniculatis, erectis, petiolo longioribus.
Calyx maximus 5-partitus, angulis plicatis, laciniarum acuminibus acutissimis.
Corollæ petala lutea, patentia, subrotunda.
Fructus calyce paulo maior, conico-truncatus : capsulis 7 - 8 durissimis, trispermis.
Habitat in Insula S. Dom. V. S. communicatam à D. de Jussieu.

60. Sida umbellata *Linnæi*. (Tab. 6, f. 3).
S. Foliis cordatis subangulatis subtomentosis : floribus umbellatis : capsulis birostratis trispermis. *Linn. sp. pl. n°.* 11.
Abutilon à ombelle. *Encyc. n°.* 12.
S. Foliis cordato-subrotundis serratis, stipulis setaceis longis, pedunculis axillaribus multifloris ? *Dombey herb.*
Caulis pilosus, pedalis, ramosus.
Folia longe petiolata, petiolis breviora. Stipulæ lanceolatæ, ciliatæ, erectæ.
Flores axillares, umbellati, flosculis globosis 3-5.
Calyx globoso-angulatus.
Corollæ petala lutea, patentissima, superne emarginata, ita ut bifida aliquando appareant.
Stamina & antheræ ut in congeneribus.
Germen subrotundum : styli subnovem; stygmata globosa.
Fructus parvus intra calycem paris cum ipso magnitudinis. Capsulis trispermis birostratis.
Habitat in Jamaica. V. V. in R. h. P. Floret mense sept. ☉

Obſ. 1. *D. Dombey S. dubitanter ad hanc refero: ut autem lector iudicare aliquomodo poſſit, deſcriptionem aidungam, quam reperi in dicto herbario.*

Planta fruteſcens bipedalis: Radix ramoſa albicans: caulis erectus ſubhiſpidus, ramoſus viridis: folia pedunculata ſparſa, cordato-ſubrotunda, ſerrata ſubhiſpida: ſtipulæ longæ ſetaceæ: pedunculi axillares, longi, multiflori: calyx hirſutus: corolla flava. Habitat in agris cultis Peruvianis, floret menſe ſeptembri.

Septem capſulas ſubmuticas numeravi, at ſeminibus orbatas.

Obſ. 2. *Capſulas quinque dixit Linnæus in amœn. t. 5, p. 401, n°. 65, ego vero inter ſex & undecim. Synonimum Browni omitto, quod Cl. Lin. dubitanter citat, quoniam ſidæ umbellatæ minime convenit, quod Anglus addit in deſcriptione ſidæ maioris, &c. p. 281. n°. 11.* And the ſeed-veſſels Wich are pretty large are compoſed of about twenty particular depreſſed lodges. *Ex quibus patet fructum eſſe ſatis amplum, atque componi ex viginti ferme capſulis depreſſis.*

61. Sida microsperma. (Tab. 13, f. 4).

S. Caule flexuoſo ramoſo; foliis cordatis orbiculato-acutis quinque nervis; fructu vix calyce maiori: ſeminibus minimis.

Caulis flexuoſus, ramoſus, teres, bipedalis.

Folia longe petiolata, cordata, orbiculato-acuta, obſolete crenata, minora quam in præcedenti. Stipulæ capillares, breves.

Flores ſolitarii, axillares, pedunculati; pedunculis erectis, petiolo paulo brevioribus.

Calyx ut in præcedenti.

Corolla lutea.

Fructus vix calyce maior, globoſus: capſulis ſub 13 dehiſcendo biroſtratis: roſtris ciliatis: ſeminibus minimis.

Habitat .... V. S. communicatam à D. de Juſſieu.

62. Sida sonneratia. (Tab. 6, fig. 4).

S. Foliis cordatis crenatis acutis tomentoſis: pedunculis craſis geniculatis erectis folio duplo longioribus: fructu pilis ſtellatis ornato.

Alceæ affinis indica abutilon dicta flore flavo, &c. Anoda Zeylanenſium? *Pluk. Alm.* 17. *Phyt.* 126, *f.* 5.

Caulis ruber, villoſus, ramoſus.

Folia longe petiolata, crenata, ſublobata, acuminata, parva. Stipulæ parvæ, ſubulatæ, deflexæ.

Flores axillares, ſolitarii, pedunculati: pedunculis longis, villoſis, geniculatis.

Calyx ovato-oblongus, laciniis lanceolatis.

Corollæ petala lutea, emarginata.

Fructus calyce multo maior, truncatus: capſulis novem triſpermis.

Habitat ad caput B. Spei, obſervata à D. Sonnerat.

63. Sida terminalis. (Tab. 6, f. 6).

S. Foliis cordatis ſublobato-crenatis tomentoſis: ſcapo longiſſimo ſpica terminato.

Fruticulus pedunculis terminalibus elongatis multifloris, floribus luteis, extus purpurascentibus, foliis tomentosis cordatis crenatis, *Commerson. herbar. apud D. Thouin.*
Caulis fruticosus, ramosus, valde tomentosus, vix pedalis, terminatus pedunculo longissimo quandoque monophyllo, sæpius aphyllo.
Folia longe petiolata, tomento mollissimo undique tecta. Stipulæ subulatæ, breves, tomentosæ.
Flores spicati : flosculis pedunculatis, bracteatis.
Calyx monophyllus, laciniis ovatis.
Corolla lutea, extus purpurea, calyce multo longior.
Fructus calyce maior : capsulis subnovem, lanugine albida densa obductis, trispermis, muticis.
Habitat in Rupibus Montevideo, ubi hanc pucherrimam plantam observavit D. Commerson. V. S. communicatam à D. Thouin.

64. Sida tricuspidata. (Tab. 6, f. 5).
S. Foliis cordatis subrotundo-tricuspidatis dentatis tomento canescentibus : calycum laciniis introrsum carinatis.
Tota planta tomento canescit.
Caulis durus, fruticosus, cortice albo, ramis erectis, bipedalis.
Folia deflexa, petiolata: petiolis longis erectis. Stipulæ parvæ, setaceæ.
Flores axillares, solitarii, pedunculati : pedunculis erectis, geniculatis, petiolorum longitudine.
Calyx pyramidalis, angulis quinque compressis, profundis, laciniis lanceolatis.
Corollæ petala sulfurea, vix exerta, apice latiora, emarginata.
Stamina & antheræ ut in congeneribus.
Germen globosum, 9-sulcatum : styli novem : stygmata capitata.
Fructus calyce maior, piriformis, truncatus. Capsulis novem, trispermis.
Habitat....... Floret mense octobri. V. V. in R. h. P. ⊙

§. IV. Capsulæ plus quam decem.

65. Sida crispa *Linnæi.* (T. 7, f. 1).
S. Foliis cordatis sublobatis crenatis tomentosis : capsulis cernuis inflatis crenatis repandis. *Lin. spec. plan. n°. 20.*
Abutilon vesicarium crispum, floribus melinis parvis. *Dill. elth. 6, t. 5, f. 5.*
Abutilon crepu. *Encyc. n°* 24.
Abutilon aliud vesicarium. *Plumier.*
Caulis teres, ruber, pedalis, ramosissimus.
Folia longe petiolata, acuminata. Stipulæ subulatæ, horizontales.
Flores solitarii, pedunculati ; pedunculis capillaribus, geniculatis, declinatis, petiolo quandoque maioribus.
Calix globosus, parvus, laciniis lanceolatis.
Corollæ petala albicantia, rotundato-acuta, patentissima.
Stamina & antheræ ut in congeneribus.
Germen globoso-sulcatum, styli duodecim : stigmata rubra.

Fructus globosus, calyce multo maior: capsulis compressis, membranaceis, carina hirtis, trispermis.

Habitat in Carolina, Providentia, Bahama, & in Limæ siccis. V. V. in R. h. P. Floret oct. ⊙

Obs. *Varietas, Limensis quam nuperrime observavit D. Dombey, quamque vidi siccam apud D. de Jussieu, est valde villosa, præsertim in utraque filiorum pagina.*

66. Sida asiatica *Linnæi.* (Tab. 7, f. 2).

S. Foliis cordatis dentatis: pedunculis unifloris petiolo longioribus: fructu lanuginoso, calyce paulo maiore.

S. foliis cordatis dentatis indivisis: stipulis reflexis: pedunculis longioribus petiolo, capsulis multilocularibus hirsutis, calyce brevioribus. *Linn. spec. pl. n°* 18.

Abutilon d'Asie. *Encyc. n° 26.*

Caulis teres, subtomentosus, erectus: ramis apertis.

Folia magis longa quam lata, subtus venosa. Stipulæ lanceolatæ, reflexæ, nonnumquam arcuato erectæ.

Flores axillares solitarii, pedunculati: pedunculis geniculatis, squamula in nodo quamsæpissime instructis.

Calyx oblongus at minor capsulis.

Corollæ petala calyce longiora, at parum exerta, flava, emarginata.

Germen globosum, lanatum, umbilicatum. Styli subviginti: stigmata globosa.

Fructus calyce maior, subtus hemisphæricus, postea cylindricus, supra concavus hirsutissimus, capsulis subviginti, trispermis, muticis.

Habitat in India V. V. in Regio h. P. Floret octob. ⊙

Obs. 1. *Numquam vidi fructum huius speciei calyce minorem: quare valde suspicor Typographi vitio legi in synonimo Linnæi calyce* brevioribus *pro* longioribus. *Plantam Plukenetii, quam ad hanc speciem revocat Linnæus, ego ad Sonnerantiam pertinere arbitror. Flores enim in Plukenetii æque ac in mea parvi sunt calycesque breves; quod Sidæ Asiaticæ repugnat.*

Obs. *Exemplar vidi apud D. de Jussieu quod provenit ex itinere, in Senegal. D. Adanson, quod huic speciei tamquam varietas adiungi potest; variat tamen fructo globoso, minusque lanuginoso.*

67. Sida exstipularis. *Commerson.* (Tab. 7, f. 3).

S. foliis cordato-acuminatis crenatis magnis mollissimis: pedunculis unifloris petiolo duplò brevioribus: stipulis longis capillaribus villosis cito decidentibus.

S. Foliis cordatis acutis subtomentosis exstipulatis, pedunculis axillaribus, petiolo brevioribus unifloris, *Commerson. herb.*

Caulis teres, subtomentosus, tripedalis, ramosus.

Foliorum petioli longissimi. Stipulæ erectæ, quæ cito decidunt.

Flores solitarii axillares: pedunculis petiolo duplo & amplius brevioribus.

Calyx pentagono-acuminatus, angulis profunde compressis, laciniis lanceolatis, introrsum carinatis, ciliatis.

Corolla lutea, vix exerta, petala subrotunda, emarginata.

Antheræ & ſtamina ut in congeneribus.
Germen ſpherico-ſulcatum. Styli pluſquam 11 : ſtigmata capitata.
Fructus calyce paulo maior : capſulis triſpermis.
Habitat in Inſula Bourbon, ubi eam obſervavit ac declineavit D. Commerſon, qui capſularum numerum ad triginta produxit, corollaſque patentes dedit in icone, quæ aſſervatur apud D. de Juſſieu.
Folia variant; quandoque ſunt ſubrotundo-acuminata, & ſæpe ſæpius a rotunditate recedunt V. V. in R. h. P. Floret menſe octob. ☉

68. SIDA PLANIFLORA. *Lamack.* (Tab. 7, f. 4).
S. Foliis cordatis ſubrotundo-acuminatis dentatis tomentoſis : capſularum roſtris initio ſolitariis, poſtea binis, longis, villoſis.
Abutilon à fleurs planes. *Encyc. n°* 29.
Caulis teres, villoſus, tripedalis
Folia longe petiolata : petiolis folio brevioribus. Stipulæ lanceolatæ, ſuberectæ.
Flores axillares, ſolitarii, pedunculati : pedunculis geniculatis, petiolo longioribus, folio brevioribus.
Calix ovato-pentagonus, villoſus : laciniis acutis.
Corollæ petala flava, patentia, calyce multo maiora.
Stamina & antheræ ut in congeneribus.
Germen globoſo-villoſum : ſtyli numeroſi : ſtigmata capitata.
Fructus calyce maior hemiſphæricus : capſulis 29 circiter roſtro erecto ſubulato terminatis, quæ fructu maturo biroſtratæ ſunt.
Habitat in Inſula Franciæ; obſervata à D. Commerſon. V. S. apud Equitem de Lamarck, cultam olim in R. h. P. ☉

69. SIDA POPULIFOLIA. *Lamarck.* (Tab. 7, f. 9).
S. Foliis cordatis crenatis fuſcis ſubrotundo-acutis; ſtipulis ſpiralibus patulis; caule atro-rubeſcente.
Abutilon à feuilles de peuplier. *Encyc. n°* 28.
Abutilon læve ſeu agreſte. *Rumph.* 2, *lib.* 6, *cap.* 14, *fig.* 11.
Beloere malabaricis : fruta gargantilha Luſitanis. *Hen. Rhed. Hort. Malav. t.* 7, *tabula* 45, *pag.* 77.
Caulis atro-purpureus, tener, viridis, erectus, ramoſus, bipedalis, angulatus.
Folia longe petiolata, mollia, venoſa. Stipulis ſpiralibus, patulis.
Flores ſolitarii, pedunculati : pedunculis petiolo nunc brevioribus, nunc longioribus geniculatis; a geniculo nutantibus, poſtea erectis; ſquamula in nodo quamſæpiſſime inſtructis.
Calyx hemiſphærico-pentagonus, laciniis obtuſis.
Corollæ petala flava, patentiſſima, emarginata.
Stamina & antheræ ut in congeneribus.
Germen globoſum, villoſum : ſtyli 11-19, ſtamina globoſa.
Fructus calyce multo maior, ſuperne latior, corniculatus : capſulis triſpermis; dehiſcendo biroſtratis.
Habitat in Java & inſula Franciæ obſervata à D. Commerſon, qui eam delineare curavit. Icon exſtat apud D. de Juſſieu. V. V. in R. h. P. Floret menſe oct. ☉

70. Sida hirta. *Lamarck*. (Tab. 7, f. 5).

S. Caule hirto : foliis cordatis subrotundis dentatis : ſtipulis horizontalibus cornuum inſtar contra petiolum directis ; floribus ſolitariis maculatis.

Abutilon hériſſé. *Encyc. n°*. 27.

Abutilon hirſutum. *Rhumph Amboi.* 2, *lib.* 6, *cap.* 13, *tab.* 10.

Caulis viridis, pilis hirſutus, ramoſus, bipedalis.

Folia diſtantia, longe petiolata, ſubtus albicantia. Stipulæ cornuum inſtar.

Flores axillares, ſolitarii, pedunculati : pedunculis petiolo paulo maioribus, geniculatis, hirtis.

Calyx, corolla, ſtamina, & antheræ ut in S. Occidentali, n°. 51.

Germen globoſum, ſtriatum : ſtyli 15-17 virides, longi, reflexi : ſtigmata globoſa.

Fructus calyce maior : capſulis triſpermis.

Habitat in India orientali. V. V. in R. h. P. Floret menſibus ſept. & oct. ⨀

Obſ. *Diverſam eſſe ſuſpicor hanc ab ea, quam Rumphius deſcribit loco citato; quoniam hæc noſtra nec gravem odorem ſpirat ut Rumphiana, nec viſco a eſt, ut alia ſilentio premam, quæ ad foliorum in tabula Rump. depictorum formam ſpectant.*

71. Sida pubescens. (Tab. 7, f. 6).

S. Foliis cordatis ſublobatis valde tomentoſis : pedunculis erectis hirſutiſſimis unifloris : fructu tomentoſo conico-truncato.

Tota planta pilis albis numeroſis eſt onuſta.

Caulis durus, ramoſus; ramulis ut & petiolis hirſutis.

Folia longe petiolata; petiolis æqualia, ſubtus nervoſa. Stipulæ arcuato-erectæ, hirſutæ.

Flores axillares, ſolitarii, pedunculati : pedunculis geniculatis, petiolo longioribus.

Calyx hirſutus, pentagonus, angulis compreſſis, laciniis lanceolatis, apicibus acutis.

Corollæ petala ſubalba, patentiſſima.

Fructus calyce maior, conicus, truncatus : capſulis 15 triſpermis, breviter biroſtratis.

Habitat in Inſula S. Dom. communicata à D. de Juſſieu.

72. Sida indica *Linnæi*. (Tab. 7, f. 10).

S. Foliis cordatis ſublobatis : ſtipulis reflexis : pedunculis petiolo longioribus : capſulis multilocularibus ſcabris, calyce longioribus. *Linn. ſpec. pl. n°.* 19.

Althæa theophraſti ſimilis. *C. B. Pinax* 316.

Abutilon indicum. *J. B.* 2, 959. *Camerari hort.* 3, *t.* 1. *Tournefort. inſt.* 99.

Abutilon d'Inde. *Encyclop. n°* 30.

Caulis atro-purpureus, iunior viridis, bipedalis, ramoſus.

Folia petiolata, crenata, atro-viridia. Stipulæ lanceolatæ, patulo-reflexæ.

Flores axillares, ſolitarii, pedunculati : pedunculis erectis, geniculatis, folio longioribus.

Calyx ovato-pentagonus, laciniis lanceolatis.

Corollæ petala faturate flava, emarginata.

Stamina & antheræ ut in congeneribus.

Germen globofo-fulcatum, tomentofum. Styli 13-15 : ftigmata globofa.

Fructus calyce multo maior, globofo-truncatus : capfulis trifpermis.

Habitat in India. V. V. in horto R. P. Floret menfibus fept. & oct. ⊙

73. SIDA ABUTILON *Linnæi.*

S. foliis fubrotundo-cordatis indivifis : pedunculis folio brevioribus : capfulis multilocularibus : corniculis bifidis. *Linn. fpec. pl. n°.* 17.

Alcea indica abutilon dicta, pericarpio membranaceo orbiculari compreffo, vertice corniculis extus coronato, intus decem aut duodecim loculamentis divifo. *Pluk. Alm.* 17.

Althea Theophrafti flore luteo. *C. B. Pinax* 316.

Abutilon Theophrafti flore luteo, quibufdam abutilon. *J. B. Hift.* 2, *pag.* 958;

Abutilon Dodoney. *Pempt.* 656, *Tournefort inft.* 99.

Abutilon foliis tomentofis, cordatis petiolatis filiquis bicornibus. *Hall. Helv. n°.* 1075, *R.*

Abutilon Avicen. *Burman Zeyl.* 1.

Abutilon ordinaire. *Encyc. n°.* 21.

Caulis tomentofus, ramofus, 4-pedalis.

Folia longe petiolata, petiolis pedunculo duplo aut triplo longioribus, molliffima, tomentofa. Stipulæ parvæ.

Flores folitarii, ad latus ramuli, pedunculati; pedunculis geniculatis, erectis.

Calyx fubtus hemifphæricus, fupra quinquepartitus; laciniis carinatis, villofis, fubrubris.

Corolla lutea, calyce paulo longior : petalis fubrotundo-emarginatis.

Stamina & antheræ ut in congeneribus.

Germen globofo-fulcatum, tomentofum : ftyli fubquindecim : ftigmata capitata.

Fructus calyce multo maior, niger, pilofus, magnus, fubrotundus, fupra planus : capfulis trifpermis, biroftratis.

Habitat in Indiis, Helvetia, Sibiria. Floret menfibus auguft. & feptemb. V. V. in R. h. P. ⊙.

Obf. *Aliam plantam vidi apud D. de Juffieu, huic noftræ maxime affinem : Folia vero illi funt dentata ; acumen integrum, fublineare, acutum ; ac undecim capfulæ, quæ denticulos habent erectos, fubulatos, longiores.*

74. SIDA OBTUSA. *Vogel.* (Tab. 9, f. 2).

S. Foliis fubrotundo-cordatis fublobatis : pedunculis umbellatis : capfulis multilocularibus. *B. Chr. Vogel in cent. plant. rar. Trewii. fig.* 89, *colorat.*

Caulis angulatus, ramofus, erectus.

Folia fubrotundo-cordata, fublobata, ferrata, obtufa, venofa, villofa, petiolata : petiolis angulatis, folio dimidio brevioribus, dependentibus. Stipulæ laterales, magnæ, lineari-lanceolatæ, acuminatæ, patentes.

Flores umbellati : pedunculus communis folitarius, lateralis, petiolo longior; partiales breves, uniflori : umbella fubquinque florum.

Calyx angulatus, ſemiquinquefidus.
Corollæ petala ſulfurea, patentia, ſubrotundo-præmorſa.
Stamina & antheræ ut in congeneribus.
Germen orbiculatum: ſtigmata capitata.
Fructus calyce multo maior, ſubrotundus, hirtus: capſulis triquetris, compreſſis, retrorſum acuminatis, triſpermis.
Habitat ..... Vivis coloribus depictam vidi in Trewii Centuria ſupra citata.

SECTIO TERTIA.

CAPSULÆ NUMERO INCERTÆ. SEMINA NUMERO INCERTA.

75. SIDA PERSICA *Burmanni.* (Tab. 4, f. 1).
S. Foliis inferioribus petiolatis cordatis acuminatis: ſuperioribus ſeſſilibus lanceolatis dentatis: pedunculis ſolitariis unifloris.
Abutilon. *Garzin herb.*
Rami ſtricti, teretes, glabri.
Folia inferiora petiolata, magna, cordata, acuminata, glabra, lucida, profunde dentata: ſeperiora ſubſeſſilia, tomentoſa, lanceolata, denticulata ad baſim, apice integerrima. Stipulæ ſetaceæ.
Flores axillares, ſolitarii, longe pedunculati: terminales, bini.
Calyx piloſus.
Corolla lutea: petalis orbiculatis, crenatis.
Fructus intra calycem, ipſoque maior: capſulis plurimis, muticis.....
Habitat in Perſia. V. figuratam in flora indica Nicolai Burmanni, qui nihil dixit de ſeminum numero, contentorum in unaquaque capſula.
Obſ. *In deſcriptione dixit Cl. auctor folia ſuperiora ſeſſilia; & in figura quam ipſe dedit, video ſubſeſſilia: quare quum hoc ultimum obſervetur in aliquibus ſpeciebus: in nulla vero folia vederim ſeſſilia; expreſſionem* ſubſeſſilia *prætuli.*

76. SIDA TRUNCATA. (Tab. 6, f. 7).
S. Foliis ſubovatis dentatis rugoſo-tomentoſis apice truncatis.
Caulis tomentoſus, bipedalis, ramoſus.
Folia cordata, parva, petiolata: petiolis longitudine pedunculorum. Stipulæ ſubulatæ, villoſæ, erectæ.
Flores axillares, ſolitarii.
Calyx ſubrotundo-pentagonus.
Corollæ petala ſulfurea: calyce longiora, ſubrotunda.
Antheræ & ſtamina ut in congeneribus.
Germen ovatum, novem ſulcatum: ſtyli novem, rubri: ſtigmata capitata.
Fructus.....
Habitat in Inſula S. Dominici. Floruit menſe oct. 1734, ſed infructuoſa. V. V. in R. h. P. ☉

77. Sida arborea *Linnæi filii.*
S. Foliis cordatis ovatis acuminatis crenatis quinque nervis mollissime tomentosis : pedunculis axillaribus unifloris. *Lin. in suppl. p.* 307.
Abutilon en arbre. *Encyc. n°.* 18.
Arbor orgialis.
Stipulæ subulatæ.
Flos magnus, Hibisci, albus.
Fructus ex capsulis quinque....
Habitat in Africa. ♄
Nullibi hanc plantam videre potui, ideoque in tabulis desideratur.

78. Sida peruviana. *Juss.* (Tab. 7, f. 8).
S. Foliis subrotundo cordatis acutis crenatis tomentosis : pedunculis axillaribus unifloris longis : floribus maximis : stipulis lanceolatis ciliatis patulis.
Abutilon du Perou. *Encyc. n°.* 19.
Frutex quatuor pedum, ramulis villosis.
Folia & stipulæ ut supra.
Flores axillares, solitarii, pedunculati : pedunculis petiolo paulo longioribus, annulatis.
Calyx magnus basi plano-concavus, laciniis lanceolatis.
Corolla sidarum omnium maxima, albicans, petalis integris, subrotundis, venosis.
Stamina & antheræ ut in congeneribus.
Germen globosum, villosum. Styli tredecim : stygmata capitata.
Fructus....
Habitat in Peru. Floret mense septemb. V. V. in R. h. P. fructibus destitutam. ♄
Obs. *Facies est* Sidæ Arboreæ *juxta Lin. filii sententiam, qui eam vidit in dicto horto : at capsularum numero omnino diversa videtur.*

79. Sida reflexa. *Jussieu.* (Tab. 7, f. 7).
S. Foliis subrotundo-cordatis acutis tomentosis obsolete crenatis : corollis magnis reflexis cocineis.
Abutilon à petales recourbés. *Encyc. n°.* 20.
Frutex quatuor aut quinque pedum, cuius ramuli, petiolique villosi.
Folia mollissima, magna, subtus albicantia, longe petiolata. Stipulæ reflexæ, amplexantes petiolos.
Flores solitarii, axillares, deflexi (an postea erecti?) pedunculati, pedunculis annulatis, ad quorum latera rami axillares.
Calyx ovato-oblongus : laciniis lanceolatis, acutis.
Corolla saturate cocinea, ex petalis ad basim macula fusca notatis, supra latioribus, crenatis, omnibus omnino reflexis.
Stamina & antheræ ut in congeneribus.
Germen ovato-sulcatum : styli quamproxime 12.
Fructus.....
Habitat...... Floret mense octobris. ♄

Anno proxime elapſo haud floruit hic frutex : ramulum vero floribus ornatum vidi in herbario D. de Juſſieu, qui & iconem conſervat. Notandum tamen eſt, tubum, qui longiſſimus eſt in hac ſpecie, ita depictum ibi eſſe, ut ſuperficies eius extima, nedum a ex, ſtaminibus & antheris ſcateant, quod improprium eſt, ſidarumque naturæ contrarium. Ut autem huius veritatis certior fierem, flores ſiccos attente examinavi, in quorum tubis nulla ſtaminum veſtigia reperi, ſed omnia inſiſtebant apici.

80. Sida biflora. (Tab. 9, f. 1).

S. Foliis cordatis magnis crenatis tomentoſis, acumine producto; inferioribus oblongis tricupidatis : floribus geminis axillaribus.

Caulis fruticoſus, teres, tomentoſus, ramoſus.

Folia longe petiolata. Stipulæ lanceolatæ, erecto-patulæ.

Flores gemini, axillares, pedunculati; pedunculis petiolo æqualibus, geniculatis.

Calyx ovatus, magnus, laciniis lanceolatis.

Corollæ petala magna, lutea, patentia, emarginata.

Stamina numeroſa, in extremitate tubi, qui eſt fere petalorum longitudinis.

Styli numeroſi.

Fructus .....

Habitat .... V. S. apud D. de Juſſieu, ubi aſſervatur unicum exemplar.

81. Sida americana *Linnæi.*

S. Foliis cordatis oblongis indiviſis; capſulis multilocularibus longitudine calycis; loculis lanceolatis. *Linn. ſpec. plant. n°* 16.

Abutilon d'Amerique *Encyc. n°* 22.

Folia duplo longiora quam lata, valde tomentoſa, ſerrata, petiolis duplo longiora.

Flores pedunculati; pedunculis folio brevioribus.

Calyx tomentoſus.

Capſulæ magnitudine S. Abutili 12-loculares, tomentoſæ : loculamentis deſinentibus in acumen lanceolatum, longitudine ipſius capſulæ, minime ad ſuturam interiorem exſciſis.

Habitat in Jamaica.

Obſ. *Nullibi hanc ſpeciem nec vivam nec ſiccam vidi; quare in tabulis deſideratur. Deſcriptionem tamen ſumpſi ex loco citato Linnæi.*

82. Sida brasiliensis.

S. Caule tomentoſo : foliis ſubcordatis ovato-acutis crenatis : crenulis acuminatis : floribus numeroſis parvis, breviter pedunculatis.

Caulis teres, tomentoſus, ramoſus.

Folia longe petiolata, ſubcordata, tomentoſa. Stipulæ ſubulatæ, erectæ, flore longiores.

Flores in ramulis axillaribus, numeroſi, parvi : floſculi breviter pedunculati; pedunculis ſubgeniculatis, tomentoſis.

Calyx pentagono-acuminatus, tomentoſus.

Habitat in Brasilia : observata à D. Commersonio. V. S. apud D. Thouin.

Quum opusculum hoc esset prelo commissum, & tabulæ excusæ, plantam vidi : hac ergo de causa huius figura in istis desideratur ; malui tamen hic eam describere, quam silentio premere, quamquam fructificationis partibus orbatam vidissem : sperans aliquando, quæ hic desunt, me invenire posse atque botanicis communicare ; a quibus peto vicissim ut quas ipsi Sidas novas aut nondum editas viderint aut possideant, velint in scientiæ profectum vel ad tempus communicare ; quibus & grates agam dignissimas, & auctorum laudem ac nomina suo loco & tempore prædicabo.

Præter species huc usque descriptas, permultæ supersunt, quarum nec fructus vidi umquam, neque flores. Duæ coluntur in R. h. P. harum altera ad Retusam accedit, ad Hirtam altera In herbariis præterea D D. de Jussieu & Thouin, plusquam decem vidi, capsulis, & floribus orbatas : silentio tandem prætermisi eas omnes, quæ reperiuntur apud quosdam auctores, qui ne vel earum corticem, ut ita dicam, attigere.

PARS ALTERA.

STIRPES COMPLECTENS SIDIS AFFINES, FRUCTU TAMEN AB EISDEM DIFFERENTES ANODAM SCILICET, PALAUAM, ET TRIGUERAM

§ I. Anodæ character proprius.

Calyx simplex, semiquinquefidus, laciniis acutis, fructu maturo patentissimis, auctis, persistentibus.

Stamina, filamenta plurima monadelpha in extremitate dumtaxat tubi.

Fructus, capsula unica subtus hemisphærica, supra stellato plana, multilocularis, loculis monospermis.

Difert à sida capsula unica multiloculari, loculis monospermis.

83. Anoda hastata. (Tab. 11, f. 2).

α. A. Foliis cordatis angulatis, superioribus elongatis hastatis, pedunculis longissimis unifloris axillaribus.

β. A. Caule atro-purpureo decumbenti, foliis vix cordatis, latis 5-7 angulatis inæqualiter crenatis.

γ. A. Foliis cordatis, inferioribus quinquelobatis acutis, lobo medio obtuso, floribus albis, fructu decaspermo.

Sida foliis angulatis : inferioribus cordatis, superioribus panduriformibus, capsulis multilocularibus. *Linn. spec. plant.* n°. 21.

Sida foliis inferioribus cordato-angulatis superioribus hastatis, petalis integerrimis. *Roy. Lugd.* 349.

Abutilon du Mexique. *Encyc. n°. 31.*

S. Criſtata, & S. Haſtata. *R. h. P.*

Caulis angulatus, atro-ruber; pilis aliquot veſtitus, ramoſus, bipedalis.

Folia petiolata, petiolis maiora, atro-virentia. Stipulæ ſubulatæ, arcuato-erectæ, ciliatæ.

Flores ſolitarii axillares; pedunculis erectis, folio maioribus.

Calyx initio ſubgloboſus, poſtea laciniis acutis, in ſtellam apertis, apice acutiſſimis.

Corolla purpuraſcens in varietatibus α, β, alba in κ, patens.

Stamina numeroſa.

Germen globoſum : ſtylus 10-16 fidus : ſtigmata capitata, tranſparentia.

Fructus calyce minor : capſula ſuperne ciliata, in tot roſtra horizontalia terminata, quot ſunt loculamenta.

Habitat in Mexico & in Limæ humidis, ubi eam obſervavit D. Dombey. Floret Limæ menſibus maio & ſeptembri, hic in Europa menſe aug. ſept. ☉

Primam & ſecundam vidi vivas in R. h. P. tertiam ſiccam apud D. de Juſſieu; cultam olim in dicto horto, quam ſiſtit figura ſupra citata.

Obſ. *An plantæ* α, β, κ, *diverſæ ſint ſpecies, an vero unius eiuſdemque varietates, affirmare non audeo. Facies eſt omnibus fere eadem : omnibus ſunt folia haſtata, plura tamen & longiora in prima quam in tertia : in ſecunda perpauca : fructus in prima variat decem, aut ſexdecim ſeminibus : in ſecunda ſexdecim ſemper reperi : decem in tertia : huius folia inferiora apice ſunt obtuſo-emarginata : ſecundæ vero, quæ criſtata appellatur in R. h. P. latiora, angulata, breviora.*

84. Anoda triloba. (Tab. 10, f. 3).

A. Foliis inferioribus cordatis ſubangulatis crenatis; ſuperioribus, trilobatis, lobo medio lanceolato longiori, reliquis inæqualibus : floribus ſolitariis axillaribus longiſſime pedunculatis.

Caulis durus, erectus, ſubſcaber, angulatus, bipedalis.

Folia longe petiolata, alterna, piloſa, crenato-dentata. Stipulæ lineares, oblongæ, carnoſæ, ciliatæ.

Flores axillares, ſolitarii, pedunculati; pedunculis folio duplo longioribus, piloſiſſimis.

Calyx villoſiſſimus, reliqua ut in *Anoda Haſtata.*

Petala quinque purpurea, nervoſa, quaſi in tubum erecta, pilis albis ad ungues ciliata.

Stamina numeroſa, in extremitate tubi : antheræ reniformes.

Germen ſubrotundo-planum : ſtylus ſimplex, multifidus : ſtigmata (15-25) ſubrotunda.

Fructus calyce minor : capſula ſuperne ciliata, in 15-25 roſtra horizontalia terminata.

Habitat in Mexico : colitur Hiſpali in Hiſpania. Vidi ſiccam, inde miſſam ab amico meo D. Candido Maria de Trigueros. ♂

85. Anoda dilleniana. (Tab. 11, f. 1).

A. Foliis triangularibus; inferioribus lato-crenatis, superioribus obsolete crenatis, longe petiolatis; pedunculis axillaribus unifloris longissimis.

Abutilon lavateræ flore, fructu cristato. *Dill. Elth.* 3, *tab.* 2, *f.* 2.

Tota planta pilosa.

Caulis teres, bipedalis, ramosus.

Folia petiolata, petiolis sensim brevioribus, triangularia, apice acuta, basi obtusa, utrimque crenata. Stipulæ lanceolatæ, lineares, arcuato-erectæ.

Flores solitarii axillares pedunculati; pedunculis erectis, unifloris, folio longioribus.

Calyx ut in præcedenti.

Corolla violaceo-purpurea, magna, patentissima.

Capsula ut in præcedenti at magis cristata. Semina 16.

Habitat in Mexico V. S. omnino eamdem ac Dillenii, apud D. de Jussieu. ☉

Obs. *Hæc planta toto cœlo distat ab omnibus quas numero primo descripsi, atque speciem diversam constituit; quamquam enim fructu conveniant omnes, utpote charactere generico & essentiali; facies tamen diversa est singulis, & folia in hac ultima longe recedunt a priorum figura. Hac ergo de causa a Linnæi opinione recedo, qui ex omnibus unicam efformavit speciem.*

§ II. Palauæ character proprius.

Calyx simplex, semiquinquefidus, persistens, sæpe angulatus.

Stylus unicus, multifidus.

Stamina monadelpha in extremitate tubi dumtaxat.

Fructus sphærico-conicus: capsulæ plures, monospermæ, non dehiscentes, receptaculo centrali conico glomeratim impositæ.

86. Palaua malvifolia. (Tab. 11, f. 4).

P. Caulibus declinatis ramosissimis: foliis cordatis obtuse & profunde crenatis aut lobatis glabris: pedunculis axillaribus unifloris, petiolo longioribus.

Caules rubri, scabriusculi, ramosissimi, declinati, vix palmares.

Folia sublobata, glabra, petiolata, alterna, petiolis ipsorum longitudinem fere metientibus. Stipulæ parvæ, nigricantes, lanceolatæ, hispidæ.

Flores longe pedunculati, pedunculis unifloris, rubris, folio brevioribus.

Calyx angulatus, subtus planus, semiquinquefidus, persistens, laciniis lanceolatis.

Corolla rosea, patens; ex petalis quinque calyci æqualibus, subrotundis, emarginatis, basi tubi staminum insertis.

Stamina ut in Sidis.

Germen globosum: stylus brevis, superne multifidus, ruber: stigmata capitata, 11-17.

Fructus vix calyce major: seminibus receptaculo hemisphærico affixis, subrotundo angulatis, insculptis.

Habitat

Habitat in Limæ arenosis, ubi eam primus observavit D. Dombey. Floret mense iulio. V. V. in R. h. P. florentem mensibus iulio, augusto atque septembri. ⊙

87. Palaua moschata. (Tab. 11, f. 5).

P. Foliis cordatis ovato-crenatis tomentosis: stipulis lanceolatis parvis subnigris: floribus axillaribus unifloris longissime pedunculatis.

Sida moschata foliis cordato-ovatis, sublobato-crenatis, utrimque tomentosis, subtus albicantibus; stipulis lanceolatis, parvis, subnigris. *Dombey herb.*

Tota planta tomentosa est, odorem moschi redolens: radix longe fibrosa.

Caulis erectus, ramosus, bipedalis.

Folia parce petiolata, subrugosa, cordato-ovata, sublobata, aut obtuse & lato-crenata, alterna. Stipulæ lanceolatæ, parvæ, subnigræ.

Flores solitarii, axillares, pedunculati; pedunculis geniculatis, folio longioribus.

Calyx pyramidato-pentagonus, angulis compressis, semiquinquefidus.

Corollæ petala quinque, magna, flavo-purpurascentia, subrotunda.

Fructus intra calycem, ex pluribus seminibus reniformibus, receptaculo conico affixis.

Habitat in arenosis circa Limam. Ubi eam primus observavit D. Dombey. Floret mense septembri. ⊙ *V. S. apud D. de Jussieu.*

§ III. Triguera. (1).

88. Triguera acerifolia. (Tab. 11, ultima divis.)

T. Foliis petiolatis inferioribus cordatis, superioribus palmatis incisis; summis trifidis aut lanceolatis; caule spica laxa terminato; pedunculis unifloris.

Pentapetes herbacea erecta, foliis brevi hirsutie scabris, inferioribus cordatis, mediis angulosis, superioribus palmatis incisis, summis trifidis, vel etiam lanceolatis, integerrimis. *Commersonii herb. & fig. in hist. nat. Insulæ Franciæ manusc.*

Caulis teres, ramosus, pilosus, bipedalis; spica laxa, longa terminatus.

Folia alterna, longe petiolata, petiolis longiora, scabra, dentata, infima indivisa, cordata, subrotundo-acuta, parva; reliqua palmato-multifida. Stipulæ lineares, longæ, ciliatæ, patulæ.

Flores spicati & axillares: flosculi longe pedunculati, pedunculis villosis, ad bracteam axillaribus.

Calyx simplex, ovato-oblongus, subquinquefidus, persistens: laciniis lanceolato-acutis, subhispidis.

Corolla alba, patentissima: petala quinque, tubo staminum affixa, ovato-oblonga, venosa, altera basis parte auriculata.

Stamina numerosa, nedum in tubi apice, verum etiam in huius extima superficie (*ut in Hibiscis*).

Germen cylindrico-acuminatum: stylus filiformis, supra quinquefidus: stigmata capitata, villosa.

---

(1) In honorem D. Candidi Mariæ de Trigueros, hispalensis botanici atque poëtæ, viri varia eruditione perpoliti, qui plurimas novas species diversorum generum detexit in Bœtica, necnon & genus novum, cuius descriptionem & figuram quamprimum dabo.

Fructus intra calycem, ipſoque paulo longior : capſula unica, ovato-acuminata, ſubpentagona; quinquelocularis, quinquevalvis, valvulis dehiſcendo ciliatis. Semina 5 aut 6 in ſingulis loculamentis, parva, nigra, ſubrotunda.

Habitat in inſula Bourbon. ubi eam obſervavit Commerſon, qui & iconem dedit nondum vulgatam : aſſervatur apud D. de Juſſieu, ubi eam vidi. Floret menſe octobri, V. V. in R. h. P. ⊙

Obſ. *Fructus eſt omnino Hibiſci, at calyx ſimplex : hæcque planta tantum diſtat a Pentapete, ut non niſi errore, aut ad tempus dictum nomen, quemadmodum &* pentapetes nova *impoſitum eſſe putem. Qui vero Linnæanæ doctrinæ nomen ita dederit, ut ne latum quidem unguem ab eius dogmatibus audeat recedere, poterit hanc plantam inter ſidas collocare, reluctante fructu, quemadmodum, Cl. Linn.* hibiſcum malvaviſcum, *hibiſcis adſcripſit. Ego vero novum genus conſtituere exiſtimo ; &* calycem *in Monadelphis inſuficientem reputo ad genera diſtinguenda.*

FINIS.

Extrait des Registres de l'Académie des Sciences du 13 Avril 1785.

Nous avons examiné par ordre de l'Académie, une Dissertation latine & botanique, sur le genre appellé *Sida* de la famille des mauves & sur deux genres nouveaux, voisins du Sida, présentée par M. l'abbé Cavanilles.

La mauve & les genres qui lui sont analogues ont les filets de leurs étamines, réunis en un tube, au bas duquel sont attachés les pétales. Leur calice est tantôt double ou entouré à sa base de quelques écailles, tantôt & plus rarement simple. Leur pistil est surmonté de plusieurs styles, rarement réunis par le bas & terminés chacun par un stigmate. Le fruit est composé de plusieurs capsules uniloculaires, assez ordinairement disposées en anneau ou couronne, quelquefois entassées irrégulièrement, quelquefois aussi réunies en une seule capsule à plusieurs loges. La tige est herbacée ou ligneuse; les rameaux sont alternes; les feuilles sont alternes, & accompagnées de deux stipules à leur base. Ces genres sont rapportés par Tournefort dans la classe des monopétales régulieres, par Linnée dans sa monadelphie, par les auteurs de méthodes naturelles dans la famille des *mauves* ou *malvacées*.

Le sida de Linnée, désigné antérieurement par Tournefort sous le nom d'*Abutilon*, se distingue des autres genres de cette famille, principalement par son calice simple. Linnée, en adoptant le caractere distinctif, a décrit sous ce genre 21 especes dans la treizieme édition de son *Systema plantarum*. On en retrouve 27 dans la quatorzieme édition, publiée après sa mort. M. de Lamarck en donne 32 dans le premier volume de Botanique de la nouvelle Encyclopédie; il n'avoit point connoissance des especes contenues dans les herbiers de Commerson ou dans quelques autres herbiers, ni de celles qui ont été envoyées depuis par M. Dombey, & par d'autres voyageurs.

M. Cavanilles, qui a eu la facilité de parcourir ces différents herbiers, & qui a cultivé lui-même la plupart des especes vivantes au Jardin du Roi, s'est proposé de les décrire toutes dans une Dissertation particuliere, & il en a porté le nombre jusqu'à 82, sans compter les variétés remarquables qui n'ont pas été omises. Chaque espece y est désignée par un nom adjectif ou triviale à la maniere de Linnée, suivie d'une phrase descriptive, des citations des auteurs, & d'une description détaillée. Ces articles sont terminés par l'indication du lieu natal de la plante, de sa durée, de l'herbier dans lequel elle existe, du voyageur qui, le premier, l'a fait connoître, & par une critique raisonnée des diverses opinions sur la dénomination de ces plantes.

Linnée avoit subdivisé ce genre en deux sections, d'après le nombre des capsules qui composent le fruit; & selon lui, dans la plupart des especes, chacune de ses capsules ne contenoit qu'une semence. M. Adanson, l'un de nous, & d'autres après lui, ont observé que plusieurs especes avoient trois semences dans chaque capsule. Ce caractere du nombre des semences a été préféré par M. Cavanilles pour ses premieres divisions, & il a été fortifié dans son sentiment par une conformité entre ce nombre & la forme de la corolle.

Les capſules monoſpermes, ſuivant ſon obſervation, ſont annoncées preſque toujours par une corolle, dont les pétales ont à leur extrémité un prolongement latéral. Les corolles à petales régulieres indiquent aſſez généralement des capſules triſpermes. Chacune de ces deux ſections principales eſt ſubdiviſée par le nombre des capſules & par la forme allongée ou arrondie des feuilles. Une troiſieme ſection réunit les eſpeces dont on n'a pas le fruit & dont on ne connoît dès-lors ni le nombre des ſemences, ni celui des capſules.

Toutes ces eſpeces ont le caractere commun au *Sida*, qui conſiſte, ſuivant M. Cavanilles, non ſeulement dans un calyce ſimple, mais encore 1° dans un fruit compoſé de pluſieurs capſules uniloculaires, diſpoſées circulairement; 2° dans un tube chargé d'étamines à ſon extrémité, & non à ſa ſurface extérieure, 3° dans un peduncule noueux ou articulé. Cette détermination a obligé l'auteur de ſéparer de ce genre le *Sida criſtata. Lin.* qui, avec deux autres eſpeces congeneres, forme un genre particulier ſous le nom d'*Anoda*, caractériſé par un fruit qui eſt une ſeule capſule à pluſieurs loges. Deux autres plantes nouvelles, envoyées par M. Dombey ſous le nom de *Sida*, parcequ'elles ont un calyce monophylle, different eſſentiellement de ce genre, ainſi que de l'*Anoda*, par un fruit compoſé de pluſieurs ſemences ou capſules monoſpermes, entaſſées irrégulièrement ſur un placenta commun & centrale. Ce caractere a ſuffi pour former un nouveau genre ſous le nom de *Palaua* qui differe du *Malope*, autre genre de la même famille, par ſon calyce ſimple non entouré d'écailles.

Cette énumération de genres & d'eſpeces eſt précédée par une Introduction dans laquelle l'auteur expoſe l'objet & le motif de ſa Diſſertation, ainſi que les obſervations générales faites ſur l'enſemble des eſpeces. Il a placé à la fin l'explication de 13 planches gravées qui terminent l'ouvrage, & dans leſquelles ſont figurées la plupart des eſpeces décrites.

Ce travail qui a exigé beaucoup de recherches & un examen détaillé des caracteres ſpécifiques, nous paroît en général bien fait, propre à donner des notions plus exactes ſur un des genres les plus étendus du regne végétal. Quelques eſpeces, déterminées ſur des individus ſecs pris dans les herbiers, n'ont pas de ſignes diſtinctifs ſuffiſants; & leur examen ſur des individus vivants, donnera peut-être des notions plus préciſes. Nous engageons M. Cavanilles à continuer les obſervations ſur ce genre, & nous croyons que l'ouvrage dont nous préſentons l'analyſe, qui donne une idée très avantageuſe de ſon auteur, mérite d'être approuvé par l'Académie, & imprimé ſous ſon privilege.

Au Louvre, ce 13 avril 1785. *Signé* ADANSON, A. L. DE JUSSIEU.

JE certifie le préſent Extrait conforme à ſon original, & au jugement de l'Académie. A Paris ce vingt-quatre avril mil ſept cent quatre-vingt-cinq.
Signé, *le Marquis DE CONDORCET.*

TABULARUM EXPLICATIO

In qua litteræ m. n. denotant plantam, fructus, aut illius partem; esse magnitudinis naturalis: $\frac{1}{3}$ m. n., tertiam partem eiusdem magnitudinis; $\frac{1}{2}$, dimidiam, etc.

Numeri initiales figurarum numeros designant; qui vero in fine reperiuntur, numeros Dissertationi respondentes.

TABULA I.

1. Pars ſidæ morifoliæ m. n. 7
2. Pars S. repentis m. n. 4
3. Pars S. veronicæfoliæ m. n. 3
4. Sida puſilla abſque radicibus m. n. 1
5. Pars S. javenſis m. n. 13
6. Pars S. multicaulis m. n. 12
7. Pars S. capillaris m. n. 11
8. Pars S. piloſæ m. n. 10
9. Ramulus S. ſpinoſæ m. n. 16
10. Pars S. pyramidatæ m. n. at folia $\frac{1}{2}$ m. n. 15
11. Pars S trilobæ m. n. 14
12. Pars S. verticillatæ m. n. 19
13. Pars S. alnifoliæ m. n. 18

a Capſula biroſtrata. *b* Altera vix roſtrata. *c* Calyx quinque capſulas includens. *d* Idem corollam & genitalia fovens. *e* Corollæ figura, qualem obſervavi in vivis monoſpermis. *f* Germen & ſtylus quinquefidus ut in ſida ſpinoſa.

II.

1. Pars S. linifoliæ m. n. 23
2. Pars S. anguſtifoliæ m. n. 24
3. Pars S. acutæ m. n. 25
4. Pars S. ulmifoliæ m. n. 26
5. Pars S. jamaicenſis m. n. 31
6. Pars S. glomeratæ m. n. quamquam aliquando folia ſint duplo maiora. 32
7. Pars S. urentis m. n. 27
8. Pars S. glutinoſæ m. n. folia inferiora ſunt paulo maiora. 28

b Calyx corollam & genitalia includens. *c* Tubus ſtaminibus liberis terminatus. *d* Germen cum quinque ſtylis. *e* Corolla. *f* Fructus a calyce ſeparatus. *g h i* Capſulæ, quarum ultima mutica.

III.

1. Pars S. micantis m. n. 37
2. Pars S. cordifoliæ m. n. Sæpeſæpius obſervantur folia triplo & quadruplo maiora, tum etiam angulata. 35
3. Pars S. multifloræ m. n. 34
4. Pars S. retuſæ m. n. Aliquando duplo maiora folia vidi atque latiora. 33
5. Pars S palmatæ m. n. Folia inferiora ſunt quadruplo maiora. 40
6. Pars S. rotundifoliæ m. n. 39
7. Pars S. maculatæ m. n. 38
8. Pars S. albæ m. n. 45
9. Pars S. ciliaris m. n. 43
10. Pars S. ſtipulatæ m. n. 46
11. Pars S. planicaulis m. n. 50
12. Pars S. rhombifoliæ m. n. Folia quandoque ſunt duplo latiora & maiora. 47

a Capſula ſidæ ciliaris muricata. *b* Capſula biroſtrata. *c* Tubus. *d* Germen cum novem ſtylis ut in ſidà alba.

IV.

1. Pars S. perſicæ, ut in Burman. 75
2. S. multifida m. n. at ramulorum longitudine naturali mulctata. 53

a Fructus ſuperne ſpectatus. *b* Pelicula ſubrotundo-concava inter calycem & capſulas, in cuius centro eſt columnæ pars. *c* Fructus lateraliter viſus. *d* Capſula ſemen includens, ſic viſa ut eiusdem & alarum pateat magnitudo. *e* Eadem aliter viſa, ut alæ conſpiciantur. *f* Capſula ſemine deſtituta. Omnia m. n.

3. Pars S. occidentalis m. n. 52

o Huius fructus. *p* Capſula clauſa. *q* Eadem aperta, ut ſemen & plumulla aut caliptra videatur. (Hæc omnia m. n. paulo minora.)

r Germen cum ſtylis. *s* Tubus ſtaminibus liberis terminatus. *t* Petalum. (Hæc omnia m. n.)

TABULA V.

1. Pars ſidæ triquetræ m. n. 54
2. Pars S. periplocifoliæ m. n. 55
3. ramulus S. excelsioris m. n. Folia dantur triplo maiora. 57

d Huius arboris fructus parte ſuperiori ſpectatus. *e* Eiusdem capſula aperta cum ſeminibus. *f* Eadem dehiſcens. *g* Semen. (Omnia m. n.)

4. Pars ſidæ ſtellatæ m. n. at folia inferiora ſunt triplo maiora. 56

a Huius corolla. *b* Calyx clauſus. *c* Tubus per cuius medium tranſeunt ſtyli quinque.

VI.

1. Pars S. ramoſæ m. n. 58
2. Pars S. lignoſæ $\frac{1}{3}$ m. n. 59
3. Pars S umbellatæ m. n. 60
4. Pars S. ſonneratiæ m. n. 62
5. Pars S. tricuſpidatæ m. n. Folia inferiora ſunt, duplo maiora. 64

e Tubus ſtaminibus liberis terminatus, per cuius medium tranſeunt ſtyli novem. *f* Fructus villoſus, ex capſulis novem compoſitus. *g* Germen cum novem ſtylis. *h* Corolla expanſa. (Omnia m. n.)

6. Sida terminalis m. n. 63

a Huius fructus calyci inſiſtens. *b* Capſula clauſa. *c* Eadem aperta cum trium ſeminum inſertione. *d* Semen. (Omnia m. n.)

7. Pars S. truncatæ. m. n. 76

VII.

1. Ramulus S. criſpæ m. n. at folia inferiora ſunt duplo maiora. 65
2. Pars S. aſiaticæ vix $\frac{1}{2}$ m. n. 66
3. Pars S. exſtipularis $\frac{1}{2}$ m. n. at folia inferiora ſunt quadruplo maiora. 67
4. Pars S. planifloræ $\frac{1}{2}$ m. n. at folia reliqua & peduncula ſunt triplo maiora. 68
5. Pars S. hirtæ $\frac{1}{2}$ m. n. 70

a Semen. *b* Capſula cum tribus ſeminibus. *c* Fructus integer. *d* Tubus ſtaminibus terminatus. *e* Capſula dehiſcens, bicornis.

6. Ramulus S, pubeſcentis $\frac{1}{3}$ m. n. 71
7. Pars S. reflexæ $\frac{1}{2}$ m. n. at folia inferiora ſunt triplo maiora. 79
8. Pars S. peruvianæ $\frac{1}{2}$ m. n. at reliqua folia ſunt triplo maiora. 78
9. Pars S. populifoliæ $\frac{1}{2}$ m. n. at folia duplo maiora, & inferiora magis oblonga. 69
10. Pars S. indicæ m. n. folia dantur duplo maiora. 72

VIII.

1. Ramus S. ſpicatæ ut in Plumierio. 51
2. Pars S. calycinæ m. n. 9

a Fructus integer. *b* Capſula. *c* Semen. *d* Calyx expanſus.

3. Sida caneſcens m. n. 48

IX.

1. Pars S. bifloræ $\frac{1}{2}$ m. n. 80
2. Pars S. obtuſæ $\frac{1}{2}$ m. n. 74

a Flos integer poſtice viſus. *b* Tubus cum ſtaminibus. *c* Germen cum ſtylis. *d* Fructus integer. *e* Capſula cum tribus ſeminibus. *f* Semen.

3. Sida hederæfolia ut in Plumerio. 5

g Capſula biroſtrata. *h* Fructus integer.

X.

1. Pars S. fruteſcentis m. n. 17

a Calyx clauſus. *b* Corolla. *c* Germen cum quinque ſtylis. *d* Tubus ſtaminibus terminatus. *e* Fructus integer ex quinque capſulis. *f* Capſula.

2. Pars S. bourbonicæ, qualem dedit Commerſon. 8
3. Pars Anodæ trilobæ. m. n. 84

XI.

1. Pars anodæ Dillenii, paulo minor m. n. at folia inferiora ſunt maiora. 85

a Huius corolla. *b* Calyx clauſus. *d* Fructûs ſectio horizontalis (*hæc omnia vix $\frac{1}{2}$ m. n.*) *e* Valvula ſemen ſuſtinens. *f* Eadem ipſo orbata. *g* Semen (*hæc omnia m. n.*

2. Pars anodæ haſtatæ flore albo m. n. 83
3. Pars ſidæ bivalvis $\frac{1}{2}$ m. n. 20

o Huius calyx corollam & genitalia includens. *p* Idem fructum continens. *q* Fructus duabus valvulis mulctatus. *s* Hæ duæ valvulæ diverſarum capſularum modo quo dehiſcunt. *r* Capſula. *t* Valvula unica. *u* Semen. (Hæc omnia m. n. paulo minora).

4. Pars palauæ malvifoliæ m. n. 86

n Germen cum ſtylo multifido. *m* Fructus intra calycem. *l* Corolla. *k* Calyx fructu orbatus. *k k* Idem corollam & genitalia fovens.

5. Pars Palauæ moſchatæ m. n. at folia inferiora ſunt fere duplo maiora. 87

h Calyx fructum continens. *i* Idem altera parte laceratus ut fructus conſpiciatur ſitu & magnitudine naturali.

Quæ in ultima huius tabulæ diviſione videntur *Triguera* fructificationem ſiſtunt mag. fere n. I. Corolla. II calyx clauſus. III Germen cum ſtylo quinquefido. IV Valvula intus viſa cum ſeminibus & diaphragmate. V Eadem aliter ſpectata ut appareat diaphragma. VI. Fructus integer intra calycem. VII. Idem dehiſcens.

XII. (omnia in hac tabula ſunt m. n.)

1. Pars ſidæ orientalis. 41
a Fructus intra calycem. *b* capſula. *c* ſemen.

2. Pats S. microphylæ. 44

d Ftuctus. *e* calyx.

3. Pars S. capenſis. 49
4. Sida plumoſa radicibus deſtituta. 2

f Calyx fructum continens. *g* Plumulla. *h* Fructus ſuperne ſpectatus. *i* Capſula. *k* Semen.

5. Pars S. paniculatæ. 29

l Fructus. *m* Capſula. *n* Semen.

XIII. (omnia m n.)

1. Pars S. herbaceæ. 36

a Calyx apettus, ut fructus appareat. *b* Capſula.

2. Pars S. flaveſcentis. 22

c Calyx fructum continens. *d* Idem apertus ut fructus conſpiciatur. *e* Fructus ex quinque capſulis. *f* Capſula.

3. Pars S. proſtratæ. 21.

(Omnia ut præcedenti)

4. Pars S. microſpermæ. 61.

g Fructus. *k* Idem intra calycem. *h* Capſula. *i* Semen.

Fossier del.

A. J. Cavanilles del.

Sellier Sculp.

Foßier del.

A. J. Cavanilles del.

Sellier Sculp

Tab. V.

A. J. Cavanilles Del. Milsan Sculp.

A. J. Cavanilles del. Sellier Sculp.

Tab. VII.

A. J. Cavanilles del. Milsan Sculp.

Tab. VIII.

A. J. Cavanilles del.

Sellier Scu

A. J. Cavanilles Del.   Milsan Sculp

A. J. Cavanilles del. *Selzer Sculp.*

Fossier Del.   Milsan Sculp.

A. J. Cavanilles del.

Sellier Sculp.

A. J. Cavanilles. del.

Sellier Sculp.